

Literatură română
în traducere
Romanian Literary Criticism

ISSN 1842-9149

Nr 243, 17 decembrie 2024

Director Lidia Vianu

Emilia Poenaru Moldovan

Parallel Textx. Ediție bilingvă

Traducere în limba română de

Tania Diniță

Advisor: Marion Ashton

Coordonator: Prof. Dr. Nadina Vișan

Redactor de număr: Silvia Petrescu

Translation Café

eZine of Modern Texts
in Translation

**Director
Lidia Vianu**

ISSN 1842-9149

© Mttlc <http://revista.mttlc.ro/>

Director: **Lidia Vianu**

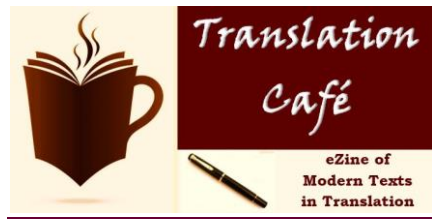
Redactor: **Silvia Petrescu**

Corectură: **Tania Diniță, Silvia Petrescu, Cristian Vîjea**

Postare și publicitate: **Cristian Vîjea**

Pentru sugestii: lidia.vianu@g.unibuc.ro

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de **Tania Diniță**

1

Emilia Poenaru Moldovan

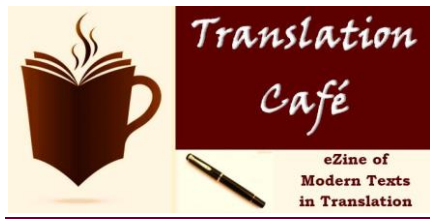
Parallel Textx. Ediție bilingvă

Traducere în limba română de

Tania Diniță

Advisor: Marion Ashton

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

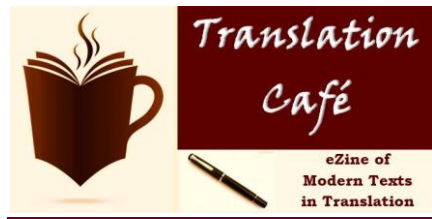
Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

2

Contents / Cuprins

Tania Diniță. Introducere	Foreword	p. 3
Emilia Poenaru Moldovan		p. 5
Tania Diniță: Interviu cu / with Emilia Poenaru Moldovan		p. 7
Fragmente traduse	Translated fragments	p. 16
Bibliografie	Bibliography	p. 51
Tania Diniță. Bio		p. 54
Marion Ashton. Bio		p. 55

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

3

Tania Diniță

Introducere

Teoria traducerii se află la răscrucea dintre limbă, cultură și cogniție, și oferă perspective asupra proceselor și metodelor utilizate atunci când încercăm să transferăm sensul dincolo de frontierele lingvistice.

Această lucrare își propune să călătorească printre dificultățile uzuale întâlnite în timpul traducerii a cinci texte de recenzie scrise de scriitoarea și editorul român Emilia Poenaru Moldovan, care au fost publicate în volumul său „Acompaniament de Peniță”, respectiv în reviste cunoscute din România, o publicație de recenzii de carte și cronici, unde autoarea analizează unele opere ale poezilor și scriitorilor români și pledează pentru aprecierea și recunoașterea lor.

Dar scopul se extinde dincolo de cercetarea dificultăților de traducere, urmărește și să facă aceste texte accesibile unui public mai larg, crescând astfel aprecierea criticii literare ca

Foreword

Translation theory is at the crossroads of language, culture and cognition and it provides insights into the processes and methods used when attempting to transfer meaning across linguistic frontiers.

This thesis aims to travel through common difficulties encountered while translating five reading reviews texts written by Romanian writer and editor Emilia Poenaru Moldovan, which were published in her “Pen Accompaniment” volume, respectively in well-known magazines from Romania, a book reviews and chronicles publication, where the author analyzes some works of Romanian poets and writers and advocates for their appreciation and recognition.

But the aim extends beyond the research of the translation difficulties, it also seeks to make these texts

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de **Tania Diniță**

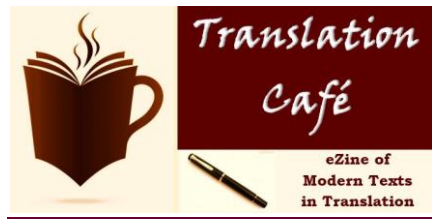
genliterar. Făcând acest lucru, asistăm la promovarea moștenirii literare românești și aducem ideile și lucrările Emiliei Poenaru Moldovan unui public internațional.

accessible to a broader audience, and thereby increasing the appreciation of literary criticism as a literary genre. In doing so, we assist with promoting Romanian literary heritage and we bring Emilia Poenaru Moldovan's ideas and work to an international audience.

4

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

5

Tania Diniță

Emilia Poenaru Moldovan

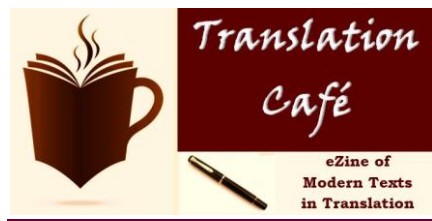
Critică literară

Emilia Poenaru Moldovan, scriitoare și editor, s-a impus ca o figură proeminentă în scena literară contemporană românească. În 2016, a fondat cercul literar „Cercul Literar de la Cluj”, care a contribuit la viața culturală a regiunii. A publicat numeroase colecții la Editura Colorama din Cluj-Napoca, precum și în câteva reviste literare românești de prestigiu: „Steaua”, „Tribuna”, „Discobolul” și „Convorbiri Literare”. Volumele sale publicate includ poezie: „Cheia închisorilor mele”, „Cheia închisorilor mele - ediția a doua”, „Cineva ca mine”, „Iepuri la Spinalonga”, „Uioara Felix”, proză: „Severus”, „Ca vântul și ca gândul”, și note de lectură și recenzii: „Acompaniament de peniță”.

Lucrările Emiliei Poenaru Moldovan oferă prefețe

Emilia Poenaru Moldovan, writer and editor, has established herself as a prominent figure in the Romanian contemporary literary scene. In 2016 she founded the literary circle “The Literary Circle in Cluj”, which contributed to the cultural life of the region. She published a number of collections at the Colorama Publishing House, in the Cluj-Napoca city, as well as in some esteemed Romanian literary journals: “The Star”, “The Tribune”, “Discobolus”, “Literary Conversations”. Her published volumes include poetry works: “The key to my prisons”, “The key to my prisons - second edition”, “Someone like me”, “Rabbits at Spinalonga”, “Uioara Felix” (Romanian city in Transylvania), prose: “Severus”, “Like the wind”, and

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

6

pătrunzătoare, eseuri critice și recenzii pentru antologii și publicații literare, iar implicarea sa critică în literatură, alături de rolul său de recenzent literar și editor, contribuie în mod semnificativ la scena literară românească actuală. Contribuția și coordonarea sa în cadrul „Cercului Literar de la Cluj” și a volumelor multiple publicate în această colecție subliniază în continuare influența sa în conturarea peisajului literar contemporan din România.

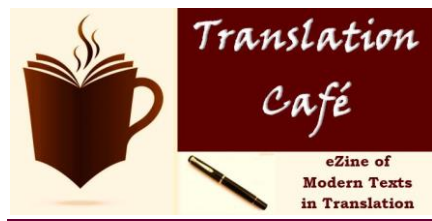
Vorbind despre volumul „Acompaniament de peniță”, Ovidiu Pecican, scriitor, istoric și publicist cunoscut, îl definește drept o „specie nouă inaugurată”, subliniind că acesta conține acompaniamente fraterne, colegiale și generoase pe seama colegilor din domeniul ficțiunii. Potrivit lui, în lumea de astăzi, în mijlocul anxietăților istorice și metafizice care par să apese pe toată lumea, este esențial să arătăm solidaritate și bunătate între autori și să susținem sensibilitatea și expresivitatea unică. Emilia Poenaru Moldovan își dezvăluie vocația literară ca o gazdă grațioasă, aducând bucurie într-un cerc de prieteni și deschizând lumea către ‚agape’.

reading notes and reviews: “Pen Accompaniment”.

Emilia Poenaru Moldovan’s works provide insightful prefaces, critical essays and reviews for anthologies and literary publications, her critical engagement with literature and her role as a literary reviewer and editor contributing greatly to the present Romanian literary world. Her contribution and coordination to “The Literary Circle in Cluj” and the multiple volumes published within this collection further show her influence in shaping the contemporary literary landscape in Romania.

When talking about the “Pen Accompaniment” volume, Ovidiu Pecican, renowned writer, historian and publicist, defines it as a ‘new species inaugurated’, since it contains fraternal, collegial, generous accompaniments on account of colleagues in the field of fiction. According to him, in today’s world, amidst historical and metaphysical anxieties that seem to weigh on everyone, it is essential to show solidarity and kindness among authors and support sensitivity and unique expressiveness. Emilia Poenaru Moldovan shows her literary calling as a gracious host, bringing joy among a circle of friends, opening the world to ‘agape’.

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

7

Tania Diniță

Interview with / Interviu cu Emilia Poenaru Moldovan

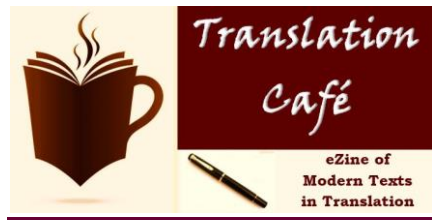
1. Care ați spune că este cea mai mare realizare a dumneavoastră din punct de vedere al carierei?

Carierea mea nu a avut de-a face cu literatura, de aceasta m-am ocupat pe lângă serviciul oficial. (Am publicat în reviste literare poezii și prozăncă din 1981- „Transilvania”, „Vatra”, „Convorbiri Literare”, „Tribuna”, „Steaua”, „Orizont” și am luat diverse premii la concursuri literare de prestigiu). Fiind absolventă de comerț exterior, am lucrat mai mult în domeniul economice. Între 2001-2003 am condus Ziarul regional „Transilvania Jurnal” ca director general (avându-l o perioadă ca redactor-șef pe poetul Ion Mureșan), apoi am lucrat din 2004-2016 exclusiv în domeniul fondurilor europene de preaderare și apoi aderare. Satisfacția a fost enormă pentru că rezultatele

1. What would you say is your greatest achievement in terms of your career?

My career did not have anything to do with literature, I pursued literature alongside my official job. (I have been publishing poetry and prose in literary magazines since 1981 - “Transylvania”, “The Place of Origin”, “Literary Conversations”, “The Tribune”, “The Star”, “The Horizon”, and have won various awards at prestigious literary competitions). Being a graduate in foreign trade, I worked mostly in economic fields. Between 2001 and 2003, I managed the regional newspaper “Transylvania journal” as the general director (with poet Ion Mureșean as editor-in-chief for some time), and then, between 2004 and 2016, I

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

8

atragerii de fonduri erau palpabile. Am și predat cursuri în domeniul atragerii de fonduri europene și de marketing. (Între 2005-2010 am condus Serviciul de Integrare Europeană al Prefecturii Cluj).

În 2004 am publicat prima mea carte de proză „CA VÂNTUL ȘI CA GÂNDUL”, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj, cu un cuvânt însoțitor semnat de Irina Petraș.

2. Ca membru al Cercului Literar de la Cluj, care ați spune că este cea mai valoroasă lecție pe care ați învățat-o din această experiență?

Abia din 2016 am început o activitate - pe bază de colaborare cu Editura Colorama din Cluj-Napoca - de editor și coordonator al colecției pe care am înființat-o, „Cercul literar de la Cluj”, după numele cenaclului literar online înființat de mine cu același nume, CERCUL LITERAR DE LA CLUJ (în 1 august 2016). Din experiența conducerii cenaclului - deja de 8 ani - am primit multe lecții valoroase, cea mai importantă fiind propria descoperire a menirii mele de mentor literar pentru mulți autori pe care i-am îndrumat, i-am publicat și despre care am scris ulterior. Cea mai importantă lecție pe care o ofer celor din Cerc este aceea că lectura, cititul, cultura sunt condiții

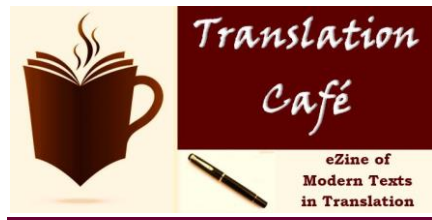
worked exclusively in the field of European pre-accession and then accession funds. The satisfaction was enormous because the results of attracting funds were tangible. I also taught courses in European funds attraction and marketing. (Between 2005 and 2010, I led the European Integration Service of the Cluj Prefecture).

In 2004, I published my first book of prose, “LIKE THE WIND”, House of Science Book Publishing House, Cluj, with an accompanying word by Irina Petraș.

2. As a member of The Literary Circle of Cluj, what would you say is the most valuable lesson you have learned from this experience?

Only since 2016, I have been collaborating with Colorama Publishing House in Cluj-Napoca as an editor and coordinator of the collection I founded, The Literary Circle of Cluj, named after the online literary circle I also founded, THE LITERARY CIRCLE OF CLUJ (on August 1st, 2016). From my experience leading the literary circle - for eight years already - I have learned many valuable lessons, the most important being the discovery of my calling as a literary mentor for many authors whom I have guided,

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

9

fărăde care nu se poate scrie și care trebuie săînsoțească permanent talentul nativ. În 2016 am publicat cartea cu nr. 1 din colecția Cercul literar de la Cluj/poezie –„CHEIA ÎNCHISORILOR MELE” (cu o prefață de Ion Mureșan) - carte care în anul următor a obținut premiul Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Cluj.

3. Ați spune că aveți un anumit ritual care vă ajută să scrieți sau fiecare creație se naște diferit? Ce vă inspiră cel mai des?

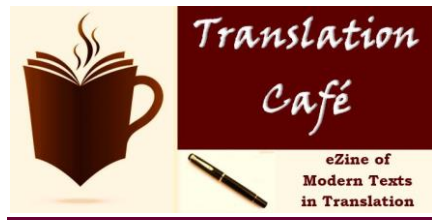
Fiind implicată în o mulțime de activități, inclusiv cea de bunică, totul mă inspiră. Dar mai ales lecturile asidue pe care le fac și pentru care îmi rezerv întotdeauna timp. Ritual? S-ar putea spune și asta, am fost întrebată într-un interviu dintr-o revistă literară și de-abia atunci mi-am dat seama că da, se pare că am anumite „obiceiuri” pe care nu le-am conștientizat decât când a trebuit să răspund la întrebare. Scriu Jurnal (am aproape 5000 de pagini) într-un caiet cu linii, poezie de asemenea scriu de mână și doar după zeci de variante și ștersături, măîncumet să le trec „pe curat”, adică pe laptop, proză și cronică literară scriu direct în Word pe laptop. În momentele de creație (mai ales de poezie) am o stare de surescitare comparabilă cu cea

published, and written about later. The most important lesson I offer to the members of the Circle is that reading, culture, and continuous learning are essential conditions for writing and must always accompany innate talent. In 2016, I published the first book in The Literary Circle of Cluj/poetry collection – “THE KEY TO MY PRISONS” (with a preface by Ion Mureșan) -which won the Romanian Writers’ Union Award, Cluj Branch, the following year.

3. Would you say you have a specific ritual that helps you write, or is each creation born differently? What inspires you most often?

Being involved in many activities, including being a grandmother, everything inspires me. Especially the extensive readings I do, for which I always reserve time. A ritual? You could say that too. I was asked about it in an interview for a literary magazine, and it was only then that I realized that, yes, it seems I have certain “habits” that I had not been conscious of until I had to answer the question. I am writing a Journal (I have almost 5000 pages) in a lined notebook, I also write poetry by hand, and only after many drafts and revisions do I dare to “clean it up” and type it on

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

10

dată de alcool. De aceea nu pot scrie, deși am încercat, dacă beau ceva, cum am înțeles că pot face foarte mulți scriitori. Eu devin deja euforică în momentul în care mă „vizitează” inspirația, iar poziția ghemuită pe canapea cu caietul în poală o alternez cu ronduri prin apartament, dacă sunt la bloc sau în curte, dacă sunt la casă. Cadența pașilor mei mă liniștește, îmi ordonează gândurile și le așază în minte așa cum pe urmă le scriu pe caiet. Scriu în general seara, prefer să fiu singură, să nu am alte activități care m-ar sustrage de la concentrarea necesară.

4. Dacă ați putea fi orice personaj literar pentru o zi, cine ar fi acesta și ce ați face diferit în povestea acestuia/acesteia?

Nu m-am identificat niciodată cu un personaj literar, decât poate în copilărie. Îmi aduc aminte că mi-ar fi plăcut să fiu Dorothy din „Vrăjitorul din Oz” sau Winnetou, nu mai țin minte dacă aveam sau nu idei de schimbare a personajului.

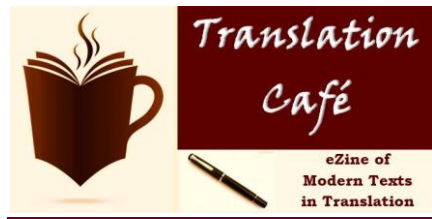
5. Cum ați ales operele recenzate în volumul Acompaniament de peniță? Ați ales pur și simplu opere care v-au surprins?

my laptop. I write prose and literary reviews directly in Word on my laptop. In moments of creation (especially poetry), I experience a state of excitement comparable to that induced by alcohol. That’s why I can’t write, although I have tried, if I have a drink, as I understand that many writers can. I already become euphoric when inspiration “pays me a visit”, and I alternate curling up on the couch with my notebook on my lap with rounds around the apartment, if I’m in a flat, or the yard if I’m at a house. The cadence of my steps calms me, orders my thoughts, and arranges them in my mind as I later write them down in the notebook. I generally write in the evening, I prefer to be alone, and not to have other activities that would distract me from the necessary concentration.

4. If you could be any literary character for a day, who would it be and what would you do differently in their story?

I have never identified with a literary character, except maybe in childhood. I remember wanting to be Dorothy from “The Wizard of Oz” or Winnetou, but I don’t recall if I had any ideas about changing the character.

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

11

Am ales cu precădere cărțile editate de mine în colecția Cercul literar de la Cluj a Editurii Colorama, dar și alte cărți, de la alți autori și edituri care efectiv m-au surprins.

6. Dintre cei cinci autori recenzați în fragmentele trimise (Mihai Măniuțiu, Mihaela Meravei, Raluca Faraon, Radu Țuculescu, IldikoȘerban), care ați spune că este preferatul dumneavoastrăși de ce?

Așa s-a întâmplat cu volumul de poezii al lui Mihai Măniuțiu, „și încă ceva”, pe care l-am descoperit într-o librărie și, după ce l-am citit, am simțit nevoia săși scriu despre poezia lui, cu care luam contact prima dată. Apoi am căutat volumele lui de poezie și proză, să-mi completez imaginea de ansamblu asupra operei sale. Cred că provocarea a fost căștiam că este un regizor celebru, dar nu știam căși scrie. Și, în plus, este clujean.

7. Există vreo operă pe care ați citit-o recent și care a reușit să vă provoace sau chiar remodeleze anumite opinii personale?

Am citit de curând și recitesc mereu pasaje din Mario Vargas Llosa –„Orgia perpetuă. Flaubert și Doamna Bovary”. Aplecarea riguroasăși pasionată a lui Llosa asupra operei lui

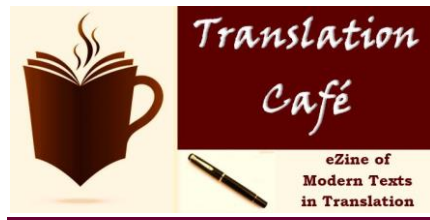
5. How did you choose the works reviewed in the volume “Pen Accompaniment”? Did you simply choose works that surprised you?

I primarily chose books that I edited in The Literary Circle of Cluj collection of Colorama Publishing House, but also other books by different authors and publishers that genuinely surprised me.

6. Among the five authors reviewed in the excerpts sent (Mihai Măniuțiu, Mihaela Meravei, Raluca Faraon, Radu Țuculescu, Ildiko Șerban), who would you say is your favorite and why?

This happened with Mihai Măniuțiu’s poetry volume “and one more thing”, which I discovered in a bookstore. After reading it, I felt the need to write about his poetry too, which I was encountering for the first time. Then I searched for his volumes of poetry and prose to complete my overall image of his work. I think the challenge was that I knew he was a famous director, but I didn’t know he also wrote. Additionally, he is from Cluj.

7. Is there any work you have read recently that has

Flaubert mă fascinează, mă provoacă și mă inspiră în același timp, mi-a deschis perspective nebănuite până acum despre ce înseamnă scrierea unui roman (eu însămi fiind în toiul scrierii unuia). Iar motto-ul cărții lui, luat dintr-o scrisoare a lui Flaubert și anume „Unicul mod de a suporta existența este să te pierzi în literatură ca într-o orgie perpetuă” simt că mă reprezintă și pe mine în totalitate.

8. În „Nu poți să cânti numai în Do Major” menționați despre obiceiul unor cititori de a începe o lectură pe care nu o termină. Pot spune că mă regăsesc și eu în acest pasaj. Cum decideți totuși care cărți merită să ajungă „pe raftul de așteptare” și care nu?

Decizia nu e după merit, e după plăcere. Îmi acord această libertate totală de a alege să citesc doar ce-mi face plăcere, nu am nicio obligație.

9. Preferați literatura clasică sau literatura contemporană? Puteți discuta despre o tendință sau o mișcare literară pe care o găsiți deosebit de intrigantă sau semnificativă în peisajul cultural de astăzi?

Citesc literatură clasică și contemporană, românească și universală cu aceeași plăcere. Nu mă preocupă în mod special

managed to challenge or even reshape some of your personal opinions?

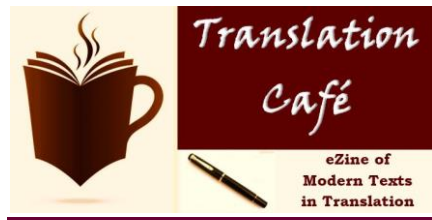
I recently read and keep rereading passages from Mario Vargas Llosa's – “The Perpetual Orgy: Flaubert and Madame Bovary”. Llosa's rigorous and passionate approach to Flaubert's work fascinates, challenges, and inspires me at the same time, and has opened up previously unforeseen perspectives on what it means to write a novel (I, myself, am in the midst of writing one). The book's motto, taken from a letter by Flaubert, “The one way of tolerating existence is to lose oneself in literature as in a perpetual orgy”, I feel that it also completely resonates with me.

8. In „You can't just sing in C major” you mention the habit some readers have of starting a book they never finish. I can say I relate to this passage. How do you decide which books deserve to end up on the „waiting shelf” and which don't?

The decision is not based on merit but on pleasure. I grant myself the complete freedom to choose to read only what I enjoy, I have no obligation.

9. Do you prefer classic or contemporary literature?

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

13

tendențele din literatură, nu sunt teoretician al literaturii, ce pot spune e că nu agreez operele literare care răspund altor criterii decât celor estetice (cele „corecte politic” de exemplu).

10. Critică literară, poezie sau proză, la care dintre ele nu ați putea renunța niciodatăși de ce?

N-aș putea renunța la scris în general. Dar totuși cel mai ușor aș renunța la notele de lectură (n-aș spune că sunt critic literar), mai greu la prozăși deloc la poezie.

11. Ce v-a făcut ca, pe lângă proză scurtăși poezie, să scrieți critică literară? Cum a luat naștere volumul „Acompaniament de peniță”? Când vine vorba de critica literară, cum ați spune că reușiți să mențineți un echilibru între interpretarea subiectivăși analiza obiectivă a unei opere?

Deja am răspuns, nu sunt critic literar, sunt doar o bună și atentă cititoare, consider că am o intuiție a valorii unui text și exigența necesară, dată de formația mea economică, de a nu lăuda excesiv, ci de a păstra măsura și obiectivitatea. Cartea mea de „Note de lectură”, cum se numește în subtitlu „ACOMPANIAMENT DE PENIȚĂ” s-a construit treptat din sprijinul pe care l-am acordat autorilor editați de mine în cadrul

Can you discuss a trend or literary movement that you find particularly intriguing or significant in today’s cultural landscape?

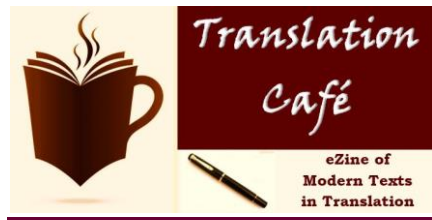
I read both classic and contemporary literature, Romanian and international, with the same pleasure. I am not particularly concerned with trends in literature, as I am not a literary theorist. What I can say is that I do not favor literary works that adhere to criteria other than aesthetic ones (such as those that are „politically correct,” for example).

10. Literary criticism, poetry, or prose, which one could you never give up and why?

I could never give up writing in general. However, I would find it easiest to give up reading notes (I wouldn’t call myself a literary critic), it would be harder to give up prose, and I could never give up poetry.

11. What made you, in addition to short prose and poetry, write literary criticism? How did the volume “Pen Accompaniment” come to be? When it comes to literary criticism, how do you manage to maintain a balance between subjective interpretation and objective analysis

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

14

colecției Cercul literar de la Cluj, prin prefețe, texte însoțitoare pe coperta 4 sau recenzii ale cărților colegilor din Cerc de la editura Colorama sau alte edituri din țară. Dintre cei 5 autori propuși de mine pentru traducere, cele 3 autoare au avut recenziile mele în dosarele de primire în Uniunea Scriitorilor, iar dintre ele doar recenzia la cartea lui Ildiko Șerban era la o carte editată de mine. În lectura unei cărți și transpunerea ei prin recenzii nu ai cum să nu fii subiectiv, dar după cum am spus și mai sus, am o exigență și o rigoare care mă obligă la respectarea unui echilibru.

12. Ce părere aveți despre afirmația conform căreia critica literară nu mai este citită în zilele noastre? Sunteți de acord cu această perspectivă? Cum vedeți evoluția acestui gen literar în următorii ani?

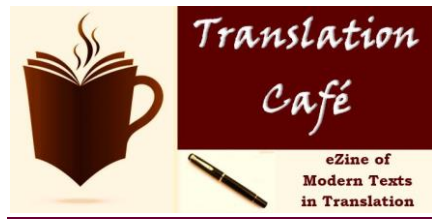
Eu știu? Eu personal citesc cărți de critică literară, nu am legătură cu universitățile ca să știu dacă măcar studenții de la filologie mai citesc ceva. În cadrul Cercului literar de la Cluj pe care îl conduc recomand mereu lectura cărților de critică literară, am inițiat în colecția cu același nume de la Editura și secția de eseuri (pe lângă poezie și proză), unde anul acesta va apărea al 4-lea volum de cronici ca urmare a acordării unui

of a work?

I have already answered, I am not a literary critic, just a good and attentive reader. I believe I have an intuition for the value of a text and the necessary rigor, given by my economic background, not to praise excessively but to maintain measure and objectivity. My book of „Reading Notes,” as “Pen Accompaniment” is subtitled, gradually took shape from the support I provided to authors I edited in the Cercul literar de la Cluj collection, through prefaces, accompanying texts on the cover 4, or reviews of books by colleagues in the Circle from Colorama or other publishers in the country. Of the five authors I proposed for translation, the three female authors had my reviews in their application files for the Writers’ Union, and only the review of Ildiko Șerban’s book was for a book I edited. When reading a book and transposing it into reviews, you can’t help but be subjective, but, as I mentioned before, I have a rigor that forces me to maintain a balance.

12. What do you think about the statement that literary criticism is no longer read nowadays? Do you agree with this perspective? How do you see the evolution

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

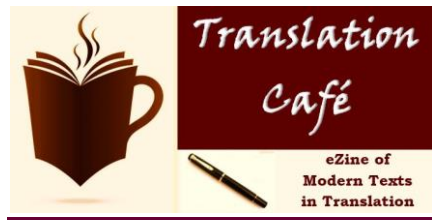
15

premiu al editurii pentru critică literară. Nu aş putea să mă pronunţ asupra evoluţiei acestui gen literar, nu am toate datele necesare pentru asemenea previziuni.

of this literary genre in the coming years?

I don't know. Personally, I read books on literary criticism, but I don't have any contact with universities to know if even philology students read anything anymore. In The Literary Circle in Cluj, which I lead, I always recommend reading literary criticism books. I initiated in the collection of the same name at the publishing house an essay section (besides poetry and prose), where this year the fourth volume of reviews will appear following the award of a publishing house prize for literary criticism. I couldn't comment on the evolution of this literary genre as I don't have all the necessary data for such predictions.

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

16

Ce mai are de spus Mihai Măniuțiu

Oricine încearcă apropierea de poezia lui Mihai Măniuțiu se simte aproape obligat să amintească complexitatea personalității domniei sale: regizor de teatru care a montat în teatre importante din România și străinătate, cu numeroase premii - pentru cea mai bună regie, cel mai bun spectacol, originalitate - director al Teatrului Național din Cluj, profesor la Universitatea „Babeș-Bolyai”, distinguished professor la University of California, Irvine și nu în ultimul rând prozator, scenarist, eseist, poet, membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Cluj.

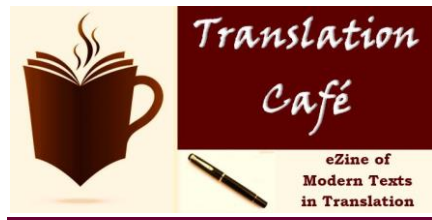
Aceste informații însoțesc cel mai recent volum de poezie al lui Mihai Măniuțiu, „și încă ceva”, (2019), publicat la aceeași editură ca ultimele trei cărți de poezie, „Tu” (2016), „Avionul fantomă” (2017), „urmuz.23 noiembrie 1923”(2018), editura Tracus Arte.

What else Mihai Măniuțiu has to say

Anyone who attempts to get close to Mihai Măniuțiu’s poetry feels almost obliged to mention the complexity of his personality: theatre director who staged in important theatres in Romania and abroad, with numerous awards – for best directing, best show, originality – director of the National Theater in Cluj, professor at “Babeș-Bolyai” University, distinguished professor at University of California, Irvine, and, last but not least, prose writer, screenwriter, essayist, poet, member of the Romanian Writers’ Union, Cluj Subsidiary.

This information accompanies the most recent volume of poetry by Mihai Măniuțiu, “and one more thing” (2019), published at the same publishing house as his last three poetry books, “You” (2016), “Ghost plane” (2017), “I’m next. November 23rd, 1923” (2018), Tracus Arte Publishing

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

17

și încă ceva... e vorba despre mine acum... pare că spune poetul după ce în „Tu” dă târcoale instanței divine” cum scrie Viorel Mureșan în cronică sa „Poezia și teatrul magic”(De gardă la echinox, ed.Caiete Silvane, 2019). Relația eternă om-divinitate în care omul se definește prin zbor către Dumnezeu (când zbor din vol. „Tu”) aici se inversează, definindu-se prin cădere spre un Dumnezeu care știe cât de adânc se poate prăbuși omul: „doamne/ cât de mult/ cad/ cât de mult am căzut/ și tu ești tot acolo/ așteptând/ mult/ mult/ mai/ în adânc” (cât de mult, pag.40).

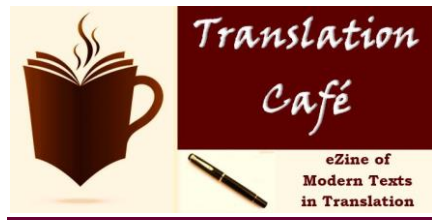
Încă de la începutul volumului, referirile personalizate la contexte concrete îl plasează pe autor ca actant - unul destul de detașat - al lumii din care face parte și pe care și-o apropie și o respinge deopotrivă. În vama unui aeroport i se confiscă bricheta, un fapt banal, iar a doua zi, în alt aeroport are loc un atentat devastator, amintit într-un vers ca un fapt la fel de banal, fără dramatism și fără exprimarea ororii sau dezaprobării, doar o constatare ironică despre zidurile de apărare reală inexistente comparate cu ale lui proprii: „cumva aveau dreptate/ că și-n capul meu zidurile de apărare se cam clătinău/ iar eu eram departe de a fi un zid/ și chiar de-aș fi fost (fiind atât de întuneric)/ nu mai aveam bricheta/ să-l

House.

and one more thing... this is about me now...the poet seems to say after in “You” he prowls around the divine court, as Viorel Mureșan writes in his chronicles “Poetry and the magic theatre” (On call at equinox, Silvan Notebooks edition, 2019). The eternal relationship between man and divinity, in which the man is defined through a flight towards God (when I fly from the “You” volume), is here reversed, defining itself through a fall towards God who knows how deep man can fall: “God/ how far/ I fall/ how far I have fallen/ and you are still there/ waiting/ much/ much/ more/ in depth” (how much, p. 40).

From the beginning of the volume, the personalized references to concrete contexts place the author as an actant - a rather detached one - of the world of which he is a part and which he approaches and rejects at the same time. In the customs of an airport his lighter is confiscated, a trivial fact, and the next day, in another airport, a devastating bomb attack takes place, mentioned in a verse as an equally trivial thing, without drama or the expression of horror or disapproval, just mainly an ironic observation about the non-existent real defense walls compared to his own:

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

18

luminez din când în când/ ca să se înspăimânte barbarii de măreția lui.”(zidul, pag. 5).

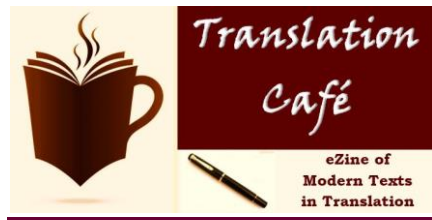
Transformarea eului poetizant din copil minune: „nimeni nu mă mai aplaudă/ și asta-i dureros/ am primit aplauze entuziaste în copilărie/ când îmi înfigeam cuțitul/ în carne/ până la os” (aplauze pentru copilul minune, pag.10) în clovn bătrân se produce în aceeași notă amară, de lamento minor (cum e și titlul unei alte poezii), fără revolte zguduitoare, cu o resemnare ironică: „în ciuda ta și a urlletului din mațe/ pălește/ speranța/ în/ schimbarea la față” (portret de clovn la bătrânețe, pag.12) Chiar dacă unele versuri au un oarecare dramatism: „cu scaunul zidit dinaintea ferestrei oarbe” sau „cu oglinda neagră în care nu-ți mai vezi chipul” din care decurge un lirism aparte, retorica dramaturgică și face simțită prezența (ca de altfel în multe din poeziile autorului) în ambele poezii citate fiind cuvinte din „familia” scenei: aplauze, aplaudă, ești talentat, clovn.

Spuneam mai sus că poetul se întoarce spre sine în acest volum, dar să nu ne pripim în a căuta numai plonjări în eul său profund, ci mai degrabă vom descoperi imaginarul poetic complex al autorului care modelează cu fiecare cuvânt realitatea înconjurătoare: „am ieșit din carcasă/ la suprafață/ și

“somehow they were right/ that in my head the defense walls were also kind of staggering/ and I was far from being a wall/ and even if I were (it being so dark)/ I no longer had a lighter/ to light it from time to time/ so that the barbarians would get frightened by its greatness.” (the wall, p 5).

The transformation of the poetic self from a child prodigy: “no one applauds me anymore/ and that is painful/ I received enthusiastic applause in my childhood/ when I used to stab my knife/ into the flesh/ to the bone” (applause for the child prodigy, p 10) into an old clown occurs in the same bitter note, of lamento minor (as the title of another poem), without shaking riots, with an ironic resignation: “despite you and the howls from my guts/ hope/ fades/ in/ transfiguration” (portrait of a clown in his old age, p 12). Even if some lines have a little bit of drama: “with the chair built in front of the blind window” or “with the black mirror in which you no longer see your face” from which a unique lyricism flows, the dramaturgical rhetoric makes its presence felt (as well as in many of the author’s poems), both quoted poems possessing words from the “family” of the scene: applause, applaud, you are talented,

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

19

cerul/ deasupra mea/ avea culoarea carcasei în care/ zăcusem vreme îndelungată/ iar pe cer umblau aceleași gănganii/ mai mult sau mai puțin luminescente/ care/ exact ca în copilărie/ măînfiarau” (evadare, pag.22)

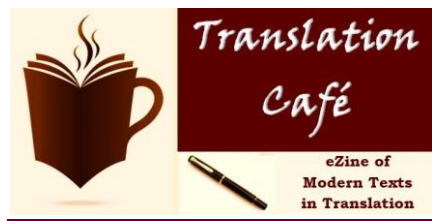
Aspectul social, angajamentul său etic nu sunt de neglijat când simte nevoia să se raporteze la o lume prost alcătuită. Nu am întâlnit la niciun poet până acum o luare de poziție față de acei „asasini” din închisorile comuniste printr-o exprimare poetică atât de voalatăși „nevinovată” aproape, de parcă ar fi vorba chiar de niște bătrânei simpatici din parc: „vorbesc vorbesc/ despre pensie și beneficiile ei/ .../ cum or să meargă la/ mănăstirile bucovinene/ cum o să ia bonuri de sindicat/ pentru căciulata băile felixși herculane/ și nu discută niciodată despre cei masacrați/ în bărăgan la sighetin/ laboratoarele închisorii din pitești/ .. / în vacanță o să-și ia nepoței cu ei/ îngerași care nu-s nepoței de asasini”(viitorul, pag.17). Însuși titlul este expresia unei ironii, a unui scepticism fărăînchrâncenare. Este conștient că asta e lumea de acum, o lume în care nici eroii „...azi, nu mai mor în mod exemplar. sindromul posttraumatic îi ține în șah. îi face de râs. oricum – din sângele lor nu curg panegirice pentru cărțile de citire din ciclul primar.” (despre eroi, pag. 70).

clown.

I was saying above that the poet turns to himself in this volume, but let’s not rush to look only for dives into his deep self, we would rather discover the author’s complex poetic imaginary which shapes the surrounding reality with every word: “I came out of the casing/ to the surface/ and the sky/ above me/ had the color of the carcass in which/ I had lain for a long time/ and the same bugs were walking on the sky/ more or less luminescent/ which/ just like in my childhood/ made me terrified” (escape, p 22).

One shouldn’t overlook the social aspect of his poetry, or his ethical commitment when he feels he has to refer to a badly formed world. I have never encountered before a poet with such a stand towards those “assassins” in the communist prisons through a poetic expression so veiled and almost “innocent”, as if we were only speaking of some nice old fellows in the park: “talking talking talking/ about the pension and its benefits/.../ how they will go to/ the monasteries in Bukovina/ how they will get union bonuses/ for căciulatabăilefelix and herculane/ and they never talk about those massacred/ in bărăban at sighet in/the laboratories of the prison in Pitești/ .. /on vacation, they will

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

20

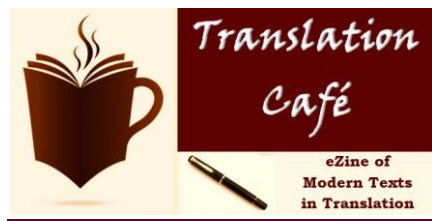
Un text care e mai aproape de structurile narative decât de poezie, dar care figurează aici între poezii, (lapsus, pag. 58) este, în opinia noastră, chintesența absurdului, un absurd uman de adevărat, dacă se poate spune așa: „rezervați sau nu rezervați casa de vacanță? vocea a trecut de la enervare la stridența în care vibrează lama unui cuțit. intimidat, răspund: rezerv, desigur, cred că-n sorrento e cald și bine. e cald, e cald. datele dumneavoastră? klausenburg, zic, din reflex(din complex?). apoi: cluj, cluj-napoca, strig în receptor - încerc să rectific. și țara? întreabă vocea arțăgoasă. mă zăpăcesc - mi se întâmplă tot mai des. țara-i aceeași, zic, aceeași, vă rog să nu vă supărați, nu mă luați așa repede, uite, încerc să mă concentrez, aceeași, aceeași, mai lăsați-mă o clipăși o să-mi amintesc. mi se răspunde: vila s-a dat între timp, ați ratat rezervarea.”

Ajunși spre finalul cărții, abia acum ne dăm seama de ce poetul ne-a tras de mânecăși a strigat spre noi, cititorii ...și încă ceva! Da, ludicul, teatralul, ironia, uneori chiar sarcasmul, scepticismul, abandonul le-am mai întâlnit! Dar melancolia, disperarea, suferința care transpar din ultimele poeme din ciclul „amintindu-mi de ghilgameși enkidu”(pag. 81) sunt noile fețe ale eului său liric. Pare că poetul a ezitat să punăși aceste poezii în volum și în ultimul moment a mai adăugat

take along their grandchildren/ little angels who are no assassin’s grandkids” (the future, p 70). The title itself is the expression of an irony, of a skepticism without bitterness. He is aware that this is the world now, a world in which not even heroes “...no longer die today in an exemplary manner. the post-traumatic syndrome keeps them in check. it embarrasses them. anyway - no panegyrics to primers drip from their blood” (about heroes, p 70).

A text which is closer to narrative structures than to poetry, but which appears here between poems, (senior moment, p 58) is, in our opinion, the quintessence of absurdity, one humanly true, if we can say so: “are you booking the holiday home or not? the voice went from annoyance to a metallic harshness akin to the vibrating blade of a knife. intimidated, I reply: I am, of course, I believe the weather’s nice in Sorrento. sure it is... your details? klausenburg, I say, from reflex (from complex?). then: cluj, cluj-napoca, I shout in the receiver - I try to correct it. and the country? asks the feisty voice. I get light-headed - it’s happening to me more and more often. the country is the same, I say, please don’t get upset, don’t rush me, look, I’m trying to concentrate, the same, the same, give

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

21

...încă ceva! „dar tu ai murit învins de viermele străveziu care-ți ieșea din nară, iar eu te-am zidit în armură de aur, te-am ferecat în spatele celor șapte porți de aramă ale cetății uruk, și am pornit să caut cheile morții departe de tine. ce greșeală, vai, ce greșeală” (a patra amintire –gilgameshi vorbește în vis lui enkidu, pag.83).

Vibrația magică a acestor versuri din ciclul amintit ne face să sperăm într-o viitoare carte a lui Mihai Măniuțiu în același ton și în care să se „predea” definitiv poeziei.

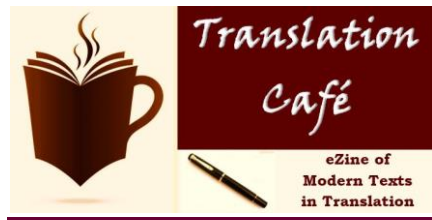
Mihai Măniuțiu - *și încă ceva (poezie, Ed. Tracus Arte, 2019)*– text apărut în revista Caiete Silvane nr.180, 2020 și în vol. „Acompaniament de peniță” - Ed. Colorama, 2021

me a moment and I'll remember. I get an answer: the villa was given in the meantime, you missed the reservation.”

When reaching the end of the book, only now do we realize why the poet insisted and shouted to us, the readers... *and one more thing!*. Yes, the ludic, the theatrical, the irony, sometimes even the sarcasm, the skepticism, the abandonment, those we have met before! But the melancholy, the despair, the suffering that emerge from the last poems in the “remembering Gilgamesh and Enkidu’ (p 81) cycle are the new faces of his lyrical. It feels as if the poet hesitated to include these poems in the volume and, in the last moment, he added...one more thing! “but you died defeated by the gauzy worm that came out of your nostril, and I built you in golden armor, locked you behind the seven brass gates of the uruk fortress and I set off to search for the keys of death far away from you. what a mistake, alas, what a mistake” (the fourth memory – Gilgamesh speaks to Enkidu in his dream, p 83).

The magical vibration of these verses from the mentioned cycle makes us hope for a future book by Mihai Măniuțiu in the same tone and in which he “surrenders” himself to poetry for good.

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

22

Mihai Măniuțiu–*and one more thing (poetry, Tracus Arte Publishing House, 2019)* – text published in Silvan Notebooks magazine, nr 180, 2020 and in the „Pen Accompaniment” volume –Colorama Publishing House, 2021

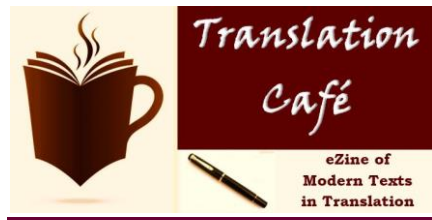
Pas spre interior

Autoare a 5 volume de poezii și a unei antologii de autor între 2012 și 2017, a unei cărți de cronici literare în 2018 și iată, în 2019, a încă două volume de poezii, unul fiind cel prezentat în textul de față, „Prezumția de fericire”, am putea crede că Mihaela Meravei trăiește exclusiv cu poezia, fie că o creează ea sau scrie despre poeziile altora. Ingineră de formație, specialistă în „Materiale și defectoscopie”, a reușit cumva să deplaseze și să transforme „cuantele” materiei în energia subtilă a cuvintelor. Și o face cu har, determinare, dăruire și mai ales bucurie. De aceea versurile ei sunt radiante, pătrund în mintea și sufletul cititorului și provoacă o iluminare care face

Step inwards

Writer of 5 volumes of poetry and an author anthology between 2012 and 2017, of a book of literary chronicles in 2018 and, in 2019, of two more poetry volumes, one being the one displayed in the present text, “The presumption of happiness”; one might think that Mihaela Meravei lives exclusively on poetry, whether she creates it herself or writes about other people’s poems. An engineer by profession, a specialist in „Materials and defectoscopy”, she somehow managed to move and transform “the quanta” of matter into the subtle energy of words. And she does this with grace, determination, dedication and, above all, joy.

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

23

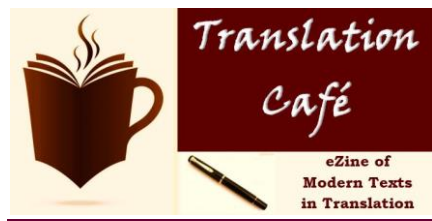
de multe ori superfluu orice text escortă sofisticat scris de recenzenti sau cronicari literari.

Să nu ne lăsăm totuși înșelați de „fericirea” din titlu. Volumul este configurat, în opinia noastră, ca un jurnal al nefericirii, al încercărilor dure și al suferinței ținut de mamă pentru fiul ei (în primul și al treilea capitol). Dacă luăm în considerare dedicația de la începutul cărții și exprimarea ca bărbat și nu ca femeie, lucrurile sunt clare. Suferința fiului este potențată de iubirea și suferința mamei care are, iată, la îndemână un eu liric pregătit să facă față provocărilor de ordin estetic, în așa fel încât toată această zbatere care e proprie oricărui om să nu apară ca o lamentație banală a unui singure persoane, ci să primească valențe de ordin general uman: „inima mi se frânse jumătate pe o șină/ cealaltă în viața pe care o mimasem fără a ști/ o frică rece soră cu neantul/ mă mușca de picioare o gheară de foc mi se-nclăștase-n piept/ cu răsuflarea acidăși rece/ ea părea albă ca o mască de abur/ fiecare zi petrecută împreună criogenând totul în jur/ chiar și gheizerul inimii mele.” (ultima furtună de vară pe faleza cazinoului). Poezia deschide prima parte a cărții care repetă, ca pe o mantră (cu puteri de transfigurare a realității), cuvântul din aceeași arie semantică cu fericirea din titlu: „ne-am născut

This is why her verses are radiant, they penetrate the reader’s mind and soul and trigger an illumination that often makes superfluous any sophisticated accompanying text written by literary reviewers and critics.

Let’s not be fooled by the “happiness” in the title. The volume is set up, in our opinion, as a diary of unhappiness, hard trials and suffering kept by a mother for her son (in the first and third chapters). If we consider the dedication at the beginning of the book and the fact that the auctorial voice is a man’s and not a woman’s, things are clear. The suffering of the son is enhanced by the love and suffering of the mother who has, as it were, at hand a lyrical prepared to face the aesthetic challenges, in such a way that it makes all this struggle, specific to every man, not appear as a banal lamentation of a single person, but to receive the valence of a general human order: “my heart broke half on a rail/ the other in the life I had mimicked without knowing/ a cold fear, sister of nothingness, / was biting my legs a claw of fire had clamped in my chest/ with its acid and cold breath/ it looked as white as a steam mask/ each day spent together turning everything around cryogenic/ even the geyser of my heart.” (the last summer storm on the casino’s

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

24

săfim fericiți”. Poeta este convinsă de puterea uriașă a cuvântului scris, așa cum probabil au fost și cei care au introdus în Declarația de Independență a Statelor Unite, dreptul la căutarea fericirii.

De aceea credem că și-a numit volumul *Prezumția de fericire*, sperând ca repetarea acestui cuvânt să ducă la întruparea lui: „picioarele îmi deveniseră aripi mă luau pe sus/ mirosul dulceag mi se îmbiba în inimă ca un drog/ viața se convertea iremediabil/ chipul ei avea ceva îngeresc/ numele ei avea ceva ce îmi lipsea/ puțin alint și multă mângâiere” (să facem cunoștință/ a.m).

Nimic nou în declarația față de o iubită („te-am văzut pe rând și Evă/ și mamă/ și îngerul albastru al ochilor mei”), dar, ce profunzime și ce compoziție afectivă au versurile de început: „aveam impresia că am întâlnire cu Dumnezeu/ așa mă pregăteam pentru/ prima geană de lumină a cerului tău străveziu” (pe loc mi-ai devenit o mie de femei) sau cele din poezia „cresc hamade între noi” : „nisipul fierbinte ne-a umplut gurile/ inimile ni s-au spulberat în vânt iubito/ cresc hamade între noi și cactușii însingurării înfloresc/ niciunul nu am putut pune hățuri clipei”.

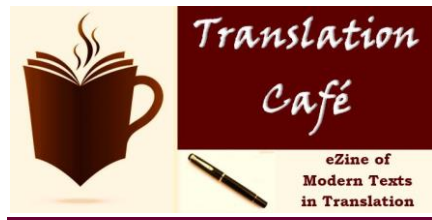
Toate trei părțile volumului au ca motto versuri ale lui

boardwalk). The first part of the book poem begins with the poem that repeats, like a mantra (with the power to transfigure reality), the word from the same semantic area as the happiness in the title: “we were born to be happy”. The poet is convinced of the enormous power of the written word, as were probably those who introduced the right to the pursuit of happiness in the Declaration of Independence of the United States.

This is why we think she named her volume *The presumption of happiness*, hoping that the repetition of this word would lead to its incarnation: “my legs had become wings they were carrying me up/ the sweet smell soaked into my heart like a drug/ life was being converted beyond repair/ her face had something angelic/ her name had something I was missing/ a little comfort and a lot of consolation” (let’s make each other’s acquaintance/ a.m.).

There was nothing new in the declaration to the girlfriend (“I saw you, in turn, as Eve/and mother/ and the blue angel of my eyes”), but what a depth and affective composition did the opening lines have: “it felt as if I was going on a date with God/this is how I was preparing for/ the first flicker of light in your clear sky” (you became a

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

25

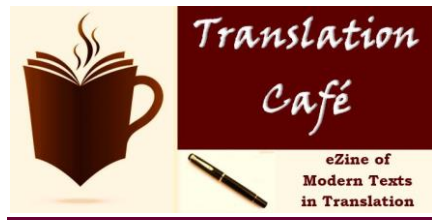
Nichita Stănescu. Prima parte pe care am trecut-o în revistă în rândurile anterioare și care este „scrisă” de *iubit* este introdusă de versurile: „Mă așezasem lângă glasul tău și te iubeam”. A doua parte, „*ca un albatros pe puntea sufletului meu*”, monologul sau jurnalul *iubitei* de data asta, începe cu versurile: „Tu ai un fel de paradis al tău, / în care nu se spun cuvinte” din care am putea chiar deduce un subtil reproș sau poate chiar cauza separării celor doi. „cât de repede cresc tăcerile între noi/ a fost de ajuns să arunc o sămânță pe muntele din podul palmei tale/ și gata/ a rodit prima floare a nesiguranței” spune poeta, mânuind cu pricepere și aproape cu mai multă empatie decât în cazul *iubitului*, avatarul *iubitei*. E într-un fel de înțeles, autoarea se simte mai confortabilă în gândurile exprimate de o altă femeie: „auziseam undeva că gelozia este un cactus cu flori urât mirositoare/ uneori trăiesc două ceasuri alteori douăzeci și patru/ în cazul nostru par a fi imuabile/ se hrănesc cu tăceri și ego-uri duse la extrem până când/ din ochi mijesc râuri de frustrări capabile să înecă fericirea” (și nu ar fi fost prima minune).

A treia parte a volumului, „*spre interior prin fractalii realității*” are ca motto versurile aceluiași Nichita: „E o întâmplare a ființei mele,/ și atunci fericirea dinlăuntrul meu/

thousand women to me at once) or the ones from the “Hamadas are growing between us” poem: “the hot sand filled our mouths/ our hearts shattered in the wind, my love,/ Hamades are growing between us and the cacti of loneliness are blooming/ none of us have been able to put the moment on a leash.”

All three parts of the volume have Nichita Stănescu’s verses as their motto. The first part, which we reviewed in the previous lines and which was “written” by the boyfriend, is introduced by the lines: “I’d seated myself by your voice, loving you”. The second part, “*like an albatross on the deck of my soul*”, this time the *girlfriend’s* monologue or journal, begins with the lines: “You have a kind of paradise of your own,/ where no words are to be spoken” from which we could even deduce a subtle reproach or perhaps even the cause of the separation between the two. “how fast the silences between us grow/ it was enough to throw a seed on the mountain on the heel of your palm/ and that’s it/ the first flower of uncertainty bore fruit” says the poet, wielding with skill - and almost with more empathy than in the case of *the boyfriend* - the *girlfriend’s* avatar. It is, in a way, understandable, the author feels more comfortable in the

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

26

e mai puternică decât mine, decât oasele mele,/ pe care mi le scrâșnești într-o îmbrățișare/ mereu dureroasă, minunată mereu.", introducând din nou vocea *iubitului*: „am învățat să supraviețuiesc/ să cad să mă ridic să îmi mănânc cenușa/.../ am învățat să trăiesc ținându-mi iubirea în frâu/ cum îți ții respirația când te scufunzi în păcatul lacrimii/ la început câteva minute/ apoi zile” (cinci minute fac întotdeauna diferența).

Iluminarea de care aminteam la început că ar simți-o cititorul, transmisă fiind de ceea ce scrie autoarea, se produce după un lung șir de încercări și suferințe și nu e neapărat urmată de speranță așa cum s-ar putea înțelege citind superficial versurile: „stop gânduri delete everything/ îmi închid larg inima cât un vitraliu de catedrală/ să intre toată speranța lui Dumnezeu/ prin capilarele luminii” (spre interior prin fractalii realității), ci mai degrabă acceptarea realității care nu e nici fericită nici nefericită, primirea vieții așa cum o definește Rabindranath Tagore: „pasul este și ridicarea tălpii în aer și afundarea ei în nisip”, pasul acesta, cu bune și cu rele, fiind înțeles de către poetăși în accepția sa de înaintare și devenire.

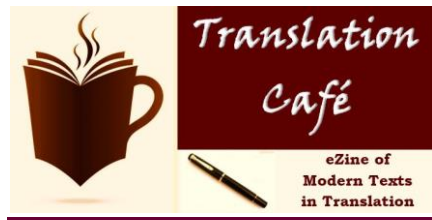
Mihaela Meravei a scris parcă dintr-o singură pornire această carte, a scris toate poeziile care s-au cerut una pe alta,

thoughts expressed by another woman: “I had heard somewhere that jealousy is a cactus with foul-smelling flowers/ sometimes I live for two hours sometimes for twenty-four/ in our case they seem to be immutable/ they feed on silences and egos taken to the extreme until/ from eyes rivers of frustration flow, capable of drowning happiness” (and it wouldn’t have been the first miracle).

The third part of the volume, “*inwards through the fractals of reality*” has as its motto the verses of the same Nichita: “It is a happening of my being,/ and then the happiness inside me/ is stronger than me, than my bones,/ which you crackle into an embrace/ always painful, wonderful always”, introducing again the voice of the *boyfriend*: “I learned to survive/ to fall to rise to eat my ashes/ .../ I learned to live while holding the reins of my love/ as you hold your breath when you sink into the sin of tears/ at first for a few minutes/ then days” (five minutes always make a difference).

The enlightenment I mentioned at the beginning that the reader would feel, transmitted by what the author writes, is created after a long series of trials and sufferings and it is not necessarily followed by hope as one might

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

27

de unde aspectul unui registru stilistic unitar și a unei structuri coezive remarcabile. Rămânem cu impresia citirii unui manual deopotrivă vrăjitoresc, care te îndrumă cum să faci față unei suferințe devastatoare, cum să-ți sublimezi durerea în artăși vrăjit pentru că, făcând uz de talent și lecturi consistente, chiar reușește!

Acest volum a cărui apariție se datorează premierii manuscrisului de către editura Clubul Mitteleuropa din Oravița, se bucură de postfața directorului editurii, scriitorul Ionel Bota, din care redăm aici un mic fragment: „E o profunzime abisală de intuit în poezia propusă acum. Autoarea are preferințe speciale pentru efigiile interiorității, orice secundă trebuie dedicată supraviețuirii, lumea trebuie să fie partitura mistică a unui studiu despre noua umanizare. (...) Dincolo de voința de a auzi, bacovian, „materia plângând”, poezia Mihaelei Meravei se cantonează în propriul vis, de incluziuni ale miturilor, memoria se reeditează din amintiri dar toate răspunsurile devin generativele incursiunilor în sufletul omului adevărindu-și propria identitate”.

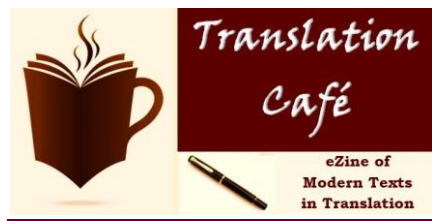
Mihaela Meravei - *Prezumția de fericire (poezie, Editura*

understand by superficially reading the lines: “stop thoughts delete everything/ I close my heart as wide as a cathedral stained-glass window/ to let all of God’s hope enter/ through the capillaries of light” (inwards through the fractals of reality), but rather by the acceptance of a reality which is neither happy nor unhappy, the receipt of life as Rabindranath Tagore defines it: “the step is both the lifting of the sole in the air and its sinking in the sand”, this step, with good and bad, being understood by the poet in her acceptance of progress and becoming as well.

Mihaela Meravei wrote this book as if in one breath, she wrote all the poems that sprung from one another, hence the appearance of a unitary stylistic register and a remarkable cohesive structure. We are rather left with the impression of reading a witchcraft manual, instructing us on how to cope with the devastating suffering, how to sublimate our pain into art and bewitchment because, by making use of talent and substantial reading, she actually succeeds!

This volume has appeared by courtesy of Mitteleuropa Club Publishing House from Oravița, which awarded the poet’s manuscript. It has the privilege of an

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

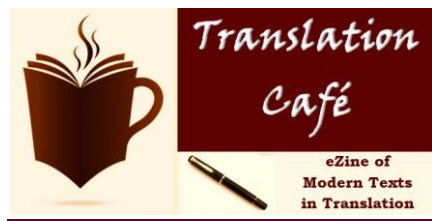
28

Clubul Mitteleuropa, 2019) - text apărut în revista Hyperion nr.7-8-9/2019 și în vol. „Acompaniament de peniță”- Ed. Colorama, 2021

afterword written by the director of the publishing house, writer Ionel Bota, from which we quote a few lines: “There is an abysmal depth in the poetry we are proposing to you. The author has special preferences for the effigies of interiority, every second must be spent on survival, the world has to be the mystical sheet music of a study about the new humanization (...) Beyond the will to hear, Bacovian, “matter crying”, Mihaela Meravei’s poetry is settling on her own dream, of inclusions of myths, memory is re-edited from memories, but all the answers become the generators of incursions into the human soul, its own identity coming true.”

Mihaela Meravei - **The presumption of happiness (poetry, Mitteleuropa Club Publishing House, 2019)** - text published in the Hyperion magazine, no. 7-8-9/2-19 and in the “Pen Accompaniment” volume - Colorama Publishing House, 2021

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

29

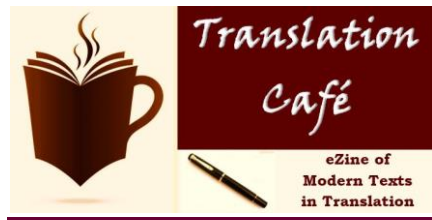
Neliniștea gardianului

Anul 2019 i-a adus Ralucăi Faraon, la o vârstă matură, cum spun aproape toți recenzenții săi, (dar de fapt la vârsta biologică a copiilor optzeciștilor), o nesperatăși hotărâtă recunoaștere. Nesperată pentru că, ocupată fiind cu studii doctorale și cu minunat de dificila „îndeletnicire” de a crește trei fete, a tot amânat publicarea poeziilor scrise în mare parte în adolescențăși studenție, așa cum singură mărturisește. Premiul pentru manuscris oferit de prestigioasa editură Junimea îi aduce prima recunoaștere prin publicarea volumului

The guard's anxiety

The year 2019 brought Raluca Faranon, at a mature age, as almost all her reviewers say, (but in fact at the biological age of children born to parents of the 80s), an unexpected and unquestionable recognition. Unexpected because, being busy with doctoral studies and the wonderfully difficult “occupation” of raising three girls, she kept postponing the publication of the poems written mostly in her adolescence and student years, as she herself confesses. The prize for the manuscript, offered by the

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

30

„să locuiești într-un cerc și să nu-ți atingi centrul”. Volumul, bucurându-se în primul rând de cuvintele de însoțire pe coperta 4 ale reputatului critic și profesor Mircea Martin, îndrumătorul tezei de doctorat a autoarei despre „*Neliniștea în literatura modernă*”, a intrat imediat în atenția criticii. Gellu Dorian, Horia Gârbea, Mioara Bahna, Daniel Luca, Daniel Marian, Nona Rapotan, Mihaela Meravei, Radu Ilarion Munteanu, nume consacrate în critica literară românească, s-au aplecat asupra acestui volum de debut cu titlu atât de provocator, considerându-l, fără excepție, unul consistent și convingător. Fiecare, în maniera sa, a confirmat spusele profesorului Mircea Martin: „Un debut atipic, retro, în linie modernistă, un debut remarcabil”.

O a doua recunoaștere este includerea volumului poetei în lista nominalizațiilor la „Opus Primum” **pe anul 2019** de către **Memorialul Ipotesti - Centrul Național de Studii „Mihai Eminescu”**.

De fiecare dată când un poet își obiectivează motivele exprimării poetice prin simboluri puternice, așa cum sunt aici *cercul și centrul*, ne trezim dintru început canalizați spre descifrarea acestora și a modului în care versurile oglindesc semnificația lor. De ce ar dori cineva, care deja locuiește într-o

prestigious Junimea Publishing House, brought her the first recognition through the publication of the volume „to live in a circle and to not touch your center”. The volume, which sported on cover 4 some welcoming words from the well-known critic, professor Mircea Martin, the supervisor of the author’s doctoral thesis on “*Anxiety in modern literature*”, immediately came to the attention of critics. Gellu Dorian, Horia Gârbea, Mioara Bahna, Daniel Luca, Daniel Marian, Nona Rapotan, Mihaela Meravei, Radu Ilarion Munteanu, renowned names in Romanian literary criticism, perused this debut volume with such a provocative title, considering it, without exception, a consistent and convincing one. Everyone, in their own way, confirmed the words of Professor Mircea Martin: “An atypical, retro, modernist, remarkable debut.”

A second recognition is the inclusion of the poet’s volume in the list of nominees for “Opus Primum” **for the year 2019** by the **Ipotesti Memorial –“Mihai Eminescu” National Studies Center**.

Each time a poet objectifies his/her motifs of poetic expression through powerful symbols, such as *the circle* and *the center* here, we find ourselves at first directed towards

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

31

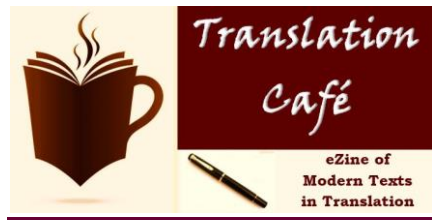
formă geometrică magică, sinonimă cu perfecțiunea, cu infinitul, cu divinitatea, să tânjească după un alt reper? Sau poate nu aspiră la „centru” ci doar constată situația de fapt a eului liric, în acel conjunctiv repetat din titlul cărții și din versurile poeziei care deschide volumul: „să locuiești într-n cerc/ să fii transparența oglinzii/ în care nu se oglindește nimic/ o voce fără ecou/ și tremurul pielii neatinse//să locuiești într-un cerc/ ca și cum ai înota amnezic/ în memoria umanității/ și să nu-ți atingi niciodată/ centrul” (***, pag.7). Această constatare denunțaneputința de a-și coagula propriul chip, propriul glas, propria senzualitate (tremurul pielii neatinse – o imagine care ne poartă spre „tremurul mâinii care-l caută” din *Lorelei*, de Ionel Teodoreanu), o aneantizare a propriului eu într-un spațiu care, departe de a fi perfect, acționează ca un univers închis și ostil, unde „era strâmt de frig” și din care poeta „încearcă să-și găsească biletul de ieșire” (omul interior - pag.9).

În timp ce concentrarea persoanei pe sinele său interior, deziderat și comandament în gândirea asiatică, în special în cea buddhistă, se obține dinspre lume spre eu, Raluca Faraon, înarmată cu instrumentele scrierii unei poezii moderne și cu sinceritatea proprie tinereții își începe mișcarea

deciphering them and the way the verses mirror their meaning. Why would anyone who already lives in a magical geometric form, synonymous with perfection, infinity, divinity, want to yearn for another landmark? Or perhaps she does not aspire to the “center”, but she actually only ascertains the situation of the lyrical, in the repeated conjunctiv (English infinitive) in the title of the book and from the verses of the poem that opens the volume: “to live in a circle/ to be the transparency of the mirror/ in which nothing is reflected/ a voice without echo/ and the trembling of the untouched skin/ to live in a circle/ as if swimming like an amnesiac/ in the memory of humanity/ and to never touch/ your center” (***, p 7). This observation denounces the inability to coagulate one’s own face, own voice, own sensuality (the trembling of the untouched skin – an image that takes us to “the trembling hand that seeks him” from *Lorelei* by Ionel Teodoreanu), the total destruction of one’s own self in a space that, far from being perfect, acts as a closed and hostile universe, where “it was tight with cold” and the poet “tries to find her exit ticket” (inner man, p 9).

While the person is concentrating on her inner self, a

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

32

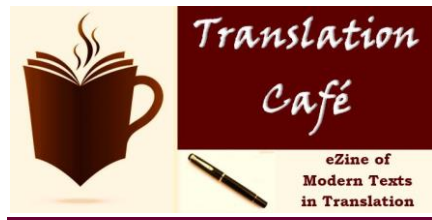
centrifugădinspre *Eu* (primul capitol al cărții) prin *Eu și Celălalt* (cap.2) spre *Eu și Lumea* (cap.3).

Din poziția de fetus (tot un cerc) în care poeta se simte „...captivă/ într-o primăvară ostilă”), „uneori stau cu genunchii la gură/ .../sfinți furișai din ramele înnegrite/stau așa în poziția fetusului” (încremenire - pag. 14), ego-ul poetic percepe altfel ritmul vieții, mai apăsător, mai întunecat („mă deșir când noaptea dă năvală/.../ pleoapele mi se-nnegresc/ de apăsările trecutelor mele corvezi”) cu speranța totuși de a vedea „norii izbăvirii” și a putea silabisi „promisiunea unei fericiri firave”(ritmul vieții - pag.15). Senzațiile de clausturare, de fugăîn vis, alienare sau prizonierat atât de bine redade în versurile: „se vor deschide castele înnegrite/ voi fi prizoniera unui Ev Mediu/.../ simt în continuare pojghița de gheață verzuie/ care-mi acoperă carnea pietrificată” (claustrofobie - pag.17) sau „contemplu cuvinte fracturate/ în întunericul limbajului/ ca un fetus ce presimte/ greutatea trupului în mișcare” (status oniric - pag.18) alcătuiesc un imaginar poetic de *twilight zone* în care până și „pasărea creștea ca o plagăînăuntru” (o renegare a aerului - pag.25). Ca să fie sigură că știm totul despre acest *Eu*, înainte de a trece la partea a doua a cărții, poeta începe să-și schițeze o explicație pentru ceea ce este și pentru ceea ce scrie:

tenet and commandment in the Asian way of thinking, especially in the Buddhist thought, obtained from the world to the me, Raluca Faraon, armed with the tools of writing a modern poem and with the sincerity of her own youth, starts her centrifugal advance from *Me* (the first chapter of the book) through *Me and the Other* (chapter 2), towards *Me and the World* (chapter 3).

From the fetal position (also a circle) in which the poet feels “...captive/ in a hostile spring”, “sometimes I sit with my knees to my mouth/ .../ saints sneaking out of the blackened frames/ I sit like this in the position of the fetus” (stillness, p 14), the poetic ego perceives the rhythm of life differently, more overwhelming, darker (“I unravel myself when the night storms/ .../ my eyelids get blackened/ from the burdens of my past chores”), however, with the hope of seeing “the clouds of redemption” and of being able to spell out “the promise of a fragile happiness” (the rhythm of life, p 15). The sensations of cloistering, of flight in a dream, alienation or imprisonment so well reproduced in the verses: “blackened castles will open/ I will be the prisoner of a Middle Age/ .../ I continue to feel the greenish ice layer/ that covers my petrified flesh” (claustrophobia, p 17)

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

33

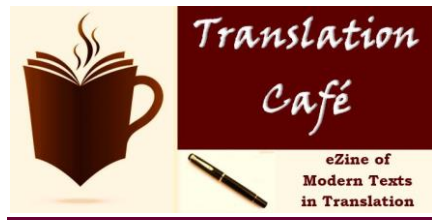
„de frică mă ascund prin colțuri:/ poemele mă urmăresc bezmetic-/.../împachetez fără noimă experiențe rateuri/ dau lungi explicații pentru tot acest haos” (ars poetica – pag.24). Haosul pentru care poeta se simte datoră să dea explicații nu este oare același de care spunea Nietzsche că e bine să-l avem în noi pentru a putea da naștere unei „stele dansante”, unui cosmos? Flăcările acestui haos arzător modelează și cizelează pulsațiile inconsistente ale sufletului pentru a crea poezie: „nu mântuiesc pe nimeni prin cuvânt/ doar modelez tăceri” (nu sunt poetă– pag.27).

Alăturarea lui *Celălalt* unui *Eu* căruia am încercat să-i definim consistența din punct de vedere estetic, e ca o aducere în fața oglinzii. *Celălalt* din oglindă e identic cu *Eu*, doar că adâncimile oglinzii sunt infinite, iar *Celălalt* împrumută din profunzimea lumilor din subconștient, devenind un alter ego cu trăiri în straturi din ce în ce mai dense: „Misterioasăși labirintică făptură/ de mii de ani mă lupt cu tine/ ca un sălbatic luptând cu propria-i memorie/.../mă lupt cu tine bătând cu pumnii în aer/ între noi doar spaimă/ în jurul meu – pustiu” (inertția duelului – pag.35). Invitația făcută *celuilalt* de a privi „cu atenție în adâncul inimii mele” este pentru a devoala cuiva (sieși, lumii, nouă?) gravitatea și extinderea malignă a

or “I contemplate fractured words/ in the darkness of language/ like a fetus that senses/ the weight of the body in motion” (oneiric status, p 18) make up the poetic imaginary of a *twilight zone* in which even “the bird was growing like a plague inside” (a repudiation of air, p 25). To make sure that we know everything about this *Me*, before moving on to the second part of the book, the poet starts to outline an explanation for what she is and what she writes: “because of fear I hide in the corners: / the poems follow me giddy/ .../ I aimlessly pack experiences failures/ I give long explanations for all this chaos” (ars poetica, p 24)]. Isn’t this chaos for which the poet feels obliged to give explanations the same one about which Nietzsche said that it was good to have within us so as to be able to give birth to a “dancing star”, a cosmos? The flames of this burning chaos shape and chisel the inconsistent pulsations of the soul to create poetry: “I save no one with words/ I only shape silences” (I am no poet, p 27).

The joining of *the Other* to a *Me* whose consistency from an aesthetic point of view we have tried to define, is like a bringing in front of a mirror. *The Other* in the mirror is identical to the *Me*, only that the depths of the mirror are

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

34

orașului „care se construiește” (cuvântul *construiește* având aici o înșelătoare conotație pozitivă, de speranță), care e de fapt „un Metropolis al memoriei rănite -/ se aruncă de-a valma peste frontierele emoției/ metalul unui țipăt oprit în gâtlee/ cu sânge otrăvit cu tot” (perspectivă - pag.48).

Pe măsură ce mișcarea centrifugă - dinspre *Eu spre periferia cercului* - întetește viteza de aglutinare, cartea Ralucai Faraon, precum un fluviu se umflă considerabil prin afluențele venite din studierea literaturii la nivel de doctorat, din sursele primare, înnăscute, ale psihicului propriu precum și din experiențele, obișnuințele, amintirile dobândite: „au trecut anii/ am părul tăiat și coatele lovite ritmic/ de marginea tăioasă a amintirilor/ iată că ochiul meu sângerează/ în piatra dărâmată a miturilor//rostind nume distrug misterul/ crima - asta e meseria mea/ știu să privesc/ să tulbur pasiunea// judecă-mă acum, Ivan Kamarazov!” (bună dimineața, Ivan Kamarazov! - pag.41).

În *Eu și Lumea* identitatea începe să pălească, totul se petrece prea repede, „toți primim un pumn în coaste și unul în gură/.../ toți credem că beția noastră e cu schepsis metafizic/ nebunia - originală/ până când ne topim într-un alfabet derizoriu/ al identității pierdute”. Oricât ar fi de mare avântul

infinite, *the Other* borrows from the depth of the worlds of the subconscious, becoming an alter ego with experiences in increasingly dense layers: “Mysterious and labyrinthine creature/ for thousands of years I have been fighting you/ like a savage fighting with his own memory/ .../ I fight you beating the air with my fists/ between us only fear/ around me - desolation” (inertia of the duel, p 35). The invitation addressed to *the other* to look “carefully into the depths of my heart” is to disclose to someone (to themselves, to the world, to us?) the gravity and the malignant expansion of the city “that is being built” (the word *built* having here a deceptively positive, hopeful connotation), which is in fact “a Metropolis of wounded memory-/ rushes over the frontiers of emotion/ the metal of a scream stopped in the throat/ with poisoned blood and all” (perspective, p 48).

As the centrifugal movement - from *the Me* to the periphery of the circle - accelerates the speed of agglutination, Raluca Faraon’s book, like a river, swells considerably through tributaries coming from studying literature at doctoral level, from the primary, innate sources of her own psyche, as well as the acquired experiences, habits, memories: “the years have passed/ my hair is cut

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

35

de a te depărta de *Eu*- de coșmar, de frică, de amnezie și oricât de amplă rotirea spre marginile lumii cunoscute, „în cloaca asta cosmică/ în pestilențiala asta de lume/ la un moment dat/ cineva te învață pe de rost/ și te rescrie” (*** -pag.67), adică te întoarce din drum, te silește s-o iei de la început, să parcurgi drumul invers, spre centru: „în trei jocul nu se termină/ se rotește copil tânăr bătrân/ cerc înghițindu-și centrul/ în spirala înspumată/ a Începutului” (perpetuum - pag.91).

„să locuiești într-un cerc și să nu-ți atingi centrul”, este mai degrabă o aspirație a poetei la parcurgerea „spițelor durerii”, la transgresarea cercului strâmt în care „*norocul vi-l petreceți*” decât cantonarea într-un centru, un „uter cu iz amăru” (mărturisire unui poet anost - pag.49).

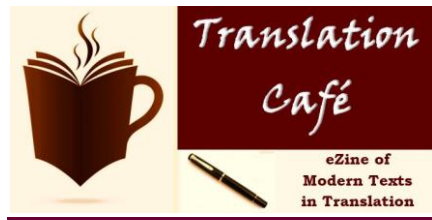
Cum reușește? Ne spune chiar Raluca Faraon, poetă în toată semnificația cuvântului, chiar dacă ar rămâne doar cu acest volum de poezii: „în închisoarea aceasta/ un paznic/ a mărturisit în șoaptă: „închipuirea ta/ e singura gratie/ pe care nu o pot păzi până la capăt”(neliniștea gardianului - pag.74), ilustrând zicerea lui Heidegger despre opera de artă- aici poezia - care se naște din posibilitățile conținute în închipuire: „mai presus decât realitatea stă posibilitatea”.

and my elbows hit rhythmically/ by the sharp edge of memories/ behold, my eye bleeds/ in the demolished stone of myths/ speaking names I destroy the mystery/ crime - this is my job/ I know how to watch/ to disturb passion/ judge me now, Ivan Kamarazov!” (good morning, Ivan Kamarazov!, p 41).

In *Me and the World*, the identity begins to fade, everything happens too fast, “we all get a punch in the ribs and one in the mouth/ .../ we all think our drunkenness is metaphysical skepticism/ the madness - original/ until we melt into a derisory alphabet/ of lost identity”. No matter how great the urge to move away from *the Me* - from nightmare, fear, amnesia, and no matter how wide the rotation towards the edges of the known world, “in this cosmic cesspool/ in this pestilential world/ at a certain time/ someone teaches you by heart/ rewrites your self”, which means they turn you around, force you to take it from the start, to travel the road backwards, towards the center: “in three the game does not end/ young child spins old/ circle swallowing its center/ in the foamy spiral/ of the Beginning” (perpetuum, p 91).

„to live in a circle and to not touch your center”, is rather

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

36

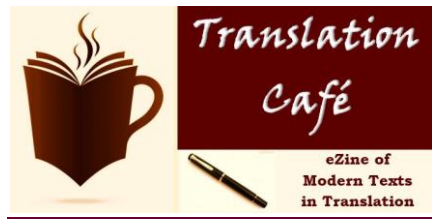
Raluca Faraon - *să locuiești într-un cerc și să nu-ți atingi centrul (poezie, Editura Junimea, 2019)*- text apărut în revista Poezia, vară, 2020 și în vol. „Acompaniament de peniță” - Ed. Colorama, 2021”

an aspiration of the poet to travel the “spokes of pain”, to transgress the tight circle in which “*you spend your luck*” than to settle in a center, a “bitter womb” (confessions to a dull poet, p 49).

How does she succeed? Raluca Faraon, a poet in every sense of the word, tells us herself, even if she were only to remain with this volume of poems: “in this prison/ a guard/ confessed in a whisper”: “your imagination/ is the only grace/ I cannot guard until the end” (the guard’s anxiety, p 74), illustrating Heidegger’s saying about the work of art – here poetry – which is born from the possibilities contained in the imagination: “*above reality stands possibility*”.

Raluca Faraon -*to live in a circle and to not touch your center (poetry, Junimea Publishing House, 2019)* – text published in the Poetry magazine, summer, 2020 and in the „Pen Accompaniment” volume, Colorama Publishing House, 2021.

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

37

Nu poți să cânti numai în Do Major

Femeia de marțipan am primit-o cu dedicație la Festivalul Internațional de Carte Transilvania de la Radu Țuculescu și, în buna tradiție a unui cititor haotic ce recunosc că sunt, am pus-o pe raftul de așteptare împreună cu alte cărți începute, citite pe sfert sau jumătate, cu gândul că-i va veni rândul, cândva. Acest „cândva” a venit mult mai repede, după două săptămâni, când

You can't just play in C Major

I received *The Marzipan Woman* with a dedication at the Transylvania International Book Festival, from Radu Țuculescu, and, in the good tradition of a chaotic reader that I admit I am, I put it on the waiting shelf together with other books I had started but never finished, thinking that its turn would come someday. This “someday” came much sooner,

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

38

eram într-o lipsă de entuziasm pentru scris și vizionam ore în șir seriale polițiste și, în aceeași notă cu seriarele, am citit pe coperta 4 scurta prezentare a cărții, reținând doar: „Martin Breda pornește în căutarea unui straniu criminal în serie, pe care detectivii elvețieni n-au reușit să-l descopere”.

Romanul m-a sedus din prima, ca să zic așa, mi-a redat acea dispoziție uitată, de lectură ușoară din adolescență, fără complicații, doar având curiozitatea de a da pagina cât mai repede să văd ce se mai întâmplăși totuși gustând la fiecare filă din „ingredientele” subtil adăugate de autor: ironie, joc, persiflare, livresc, tandrețe, poezie, magie, erotism și multă iubire pentru oameni, animale și locuri.

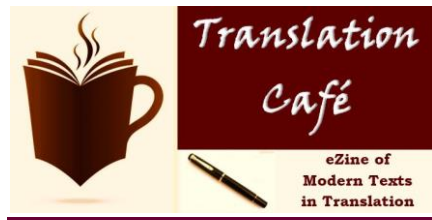
Naratorul ales de autor este și personajul principal, Martin Breda –Marti - un tânăr de 19 ani care tocmai terminase un liceu în limba germană în Cluj și care declară în prima frază a romanului că vrea să devină detectiv criminalist. Conform teoriilor lui, va trebui să se pregătească nu atât teoretic, cât să cunoască viața nebună, plină de adrenalinăși fără plictiseală din jur, ba chiar să aibăîn sânge „si-o sămânță de actor”. Spiritul ironic al autorului își face simțită prezența încă de la început prin plasarea personajului ca vânzător de bilete într-o toaletă publică din centrul Clujului, aproape de Muzeul de Artă și

two weeks later when I was in a writing slump and watching detective shows for hours and, on that same note with the shows, I read on cover 4 the short introduction of the book, retaining only this: “Martin Breda goes in search for a strange serial killer, whom Swiss detectives have failed to discover.”

The novel seduced me from the start, so to speak, it gave me back that forgotten mood, of an easy reading from adolescence, without complications, just having the curiosity to turn the page as quickly as possible to see what happens next and still savoring with every page the “ingredients” subtly added by the author: irony, play, bantering, bookishness, tenderness, poetry, magic, eroticism, and a lot of love for people, animals and places.

The narrator chosen by the author is also the main character, Martin Breda – Marti – a 19-year-old young man who had just finished a German-language high school in Cluj and who declares in the first sentence of the novel that he wants to become a homicide detective. According to his theories, he will have to prepare not so much theoretically as to get to know the crazy life, full of adrenaline and without boredom around him, and even to have “the burgeoning

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

39

Catedrala Sf. Mihail. Deși, în realitate, ar fi aproape imposibil, știut fiind că aceste munci sunt făcute în special de femei și mai ales știind faptul că nicio mamă româncă nu și-ar lăsa băiatul tânăr și frumos, absolvent de liceu, să lucreze într-un WC public – ce zice lumea! – loc îndeobște cunoscut ca murdar, munca „de jos” fiind considerată o rușine!

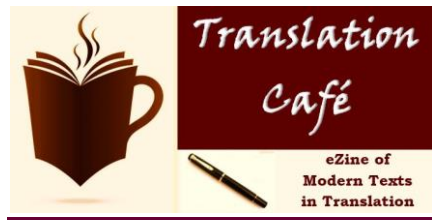
Numai un spirit autentic aristocratic, așa acum este Radu Țuculescu, își poate permite luxul de a fi nonconformist cu adevărat, nonconformism transferat personajului său care face această muncă cu naturalețe și chiar cu voie bună. La fel de neobișnuit ca personaj, amintit doar de către Marti – mama lui – îl lasă cu blândețe și înțelegere să-și urmeze calea aleasă, aceea de a cunoaște viața sub toate aspectele ei. Tot de la ea a aflat că „trăim la marginea propriei noastre umbre” și, dintr-odată, expresia lui Marti „să-mi calc umbra”, care părea haioasă și din categoria celor rostite de către eroii din romanele de aventuri ale copilăriei, de genul „pe toți dracii!” se încarcă cu o semnificație spirituală, în sensul căutării și manifestării propriului suflet.

Apariția Maraiei, precedată de un fuior de ceață, pare desprinsă dintr-un început de basm despre nimfe. Autorul ne aduce cu picioarele pe pământ, mai bine zis sub pământ, acolo

seeds of an actor” in his blood. The ironic spirit of the author makes its presence felt right from the beginning by placing the character as a ticket seller in a public toilet in the center of Cluj, close to the Art Museum and St. Michael’s Cathedral. In reality, however, it would be almost impossible, as these jobs are known to be mainly done by women and as no Romanian mother would let her young and handsome boy, a high school graduate, work in a public WC – what would the others say! – a place commonly known as dirty, “menial” work being considered a disgrace!

Only an authentic aristocratic spirit, just like Radu Țuculescu is, can afford the luxury of being truly nonconformist, which non-conformism has been transferred to his character, who does this work naturally and even with joy. Another unusual character, mentioned only by Marti – his mother – allows him with gentleness and understanding to follow his chosen path, that of knowing life in all its aspects. It was also from her that he learned that “we live on the edge of our own shadow” and suddenly, Marti’s expression “bloody shadow”, which seemed funny and one of those phrases spoken by the heroes of childhood adventure novels, like “son of a gun!”, is charged with a

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

40

unde e toaleta publică: făptura diafană la primă vedere, cu ochi de tigroaică, are mutră de „veveriță drogată” și o dezinvoltură care-l derutează pe Marti, dar nu atât de tare încât să nu accepte fără rezerve o întâlnire cu ea. Cartea pe care o lasă lui Marti, „Elogiul nebuniei și al prostiei” a lui Erasmus, se dovedește a fi emblematică pentru viața pe care a ales-o tânărul s-o experimenteze înainte de a-și împlini visul de a deveni detectiv. Nu întâmplător, autorul a ales ca prim motto al cărții afirmația umanistului olandez: „Viața e un joc al nebuniei”.

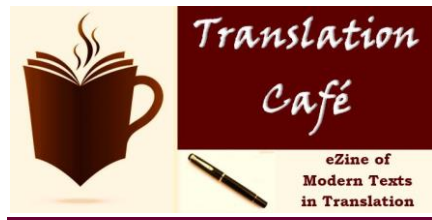
Maraia inaugurează apariția galeriei de personaje care se îmbulzesc într-un ritm greu de urmărit în prima parte a romanului, numită „Să-mi calc umbra!”: politicianul Severescu care îi cere lui Marti să împartă fluturași cu partidul fondat de el, atât la locul de muncă, cât și în oraș, designerul Ricky Damba care va organiza o lansare de modă în toaleta publică, la sugestia Maraiei, Puiu Pașca, omul care nu a muncit niciodată, Cezara, femeia (presupus) agresată de soțul polițist, Prința, o bătrânică inofensivă, personaj inspirat din realitatea Clujului care cerșește într-un mod aparte, oferind în schimbul banilor un buchetel de flori albastre, același, pentru că nimeni nu i-l ia și care va reveni în viața lui Marti într-un mod spectaculos, influențându-i cariera de detectiv, Bob obiectofilul, îndrăgostit

spiritual meaning, in the sense of searching and manifesting one's own soul.

The appearance of Maraia, preceded by a cloud of fog, seems to be taken out of a beginning of a fairy tale about nymphs. The author brings us down to earth, or rather below it, where the public toilet is: a diaphanous creature at first glance, with tiger eyes, who has the face of a “drugged squirrel” and a casualness that confuses Marti, but not so much as not to unreservedly accept a meeting with her. The book she leaves to Marti, “The Praise of Folly” by Erasmus, turns out to be typical of the life the young man chose to experience before fulfilling his dream of becoming a detective. Not by chance, the author chose as the first motto of the book the statement of the Dutch humanist: “Life is a game of madness”.

Maraia is the first of a gallery of characters who rush at a hard-to-follow rhythm in the first part of the novel, called “Bloody shadow!”: the politician Severescu who asks Marti to distribute flyers with the party he founded, both at the workplace, as well as in the city, the designer Ricky Damba who will organize a fashion launch in the public toilet, at Maraia's suggestion, Puiu Pușca, the man who has

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

41

de mașina de cusut Veronica, Vio Dedu jurnalistul ce va scrie un reportaj amplu despre parada de modă din WC-ul public petrecută în același timp cu o manifestație spontană, „la suprafață” unde oamenii s-au adunat să strige ce le trecea prin minte, neștiind niciunul pentru ce manifestează. E aici conturarea unui contrapunct carnavalesc al finalului romanului, întâmplat la Basel după câțiva ani, în timpul desfășurării unui carnaval adevărat, cu o tradiție de câteva secole.

Tot acest cortegiu de personaje conturate cu măiestrie sau numai schițate revine prin alte perspective narrative, în capitolul 2 al romanului, „Călătoria”.

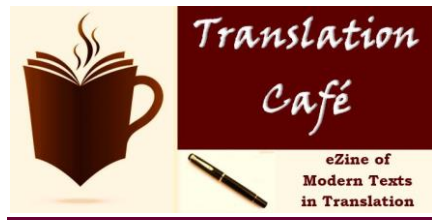
Sigur că tentația oricărui comentator este aceea de a alătura la tema călătoriei ideea de inițiere. Și este un adevăr, pentru că, după șapte ani de când nu s-au văzut, Marti, acum detectiv, și Maraia, chimistă și ...alchimistă, preocupată de studiul structurii lacrimilor (o veritabilă amprentă personală, fizică și sufletească) fac o călătorie care îi inițiază în primul rând pe ei în parcursul magic aproape, al iubirii lor. Dar periplusurile fantastice prin Praga, Viena, Amsterdam, prin așezările dealungul Rinului, prin Basel și întâlnirile cu oameni ai locului reali sau fantasmă ca Bogumil Hrabal, Kafka, Johann Strauss

never worked, Cezara, the woman (allegedly) assaulted by her policeman husband, Prința, a harmless old lady, a character inspired by the reality of Cluj where people beg in a special way, offering a bouquet of blue flowers in exchange for money, the same one apparently, because no one takes it, and which will return in Marti's life in a spectacular way, influencing his career as detective, Bob the objectophile, in love with Veronica the sewing machine, Vio Dedu, the journalist who will write an extensive report about the fashion parade in the public WC, held at the same time as a spontaneous demonstration “on the surface”, where people have gathered to shout what is on their minds, none of them knowing what they are demonstrating for. Here is the contouring of a carnivalesque counterpoint to the end of the novel, which happened in Basel a few years later, during a real carnival, with a tradition of several centuries.

All this procession of characters masterfully outlined or only briefly sketched returns through other narrative perspectives, in the second chapter of the novel, “The Journey”.

Of course, the temptation of any critic is to add to the

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

42

tatăl și fiul, Rembrant (Harmen) îmi dau sentimentul că reprezintă de fapt nostalgia după locurile cunoscute și oamenii dragi a autorului însuși, un rafinat degustător de vinuri, muzică, mâncare și amor precum personajele sale.

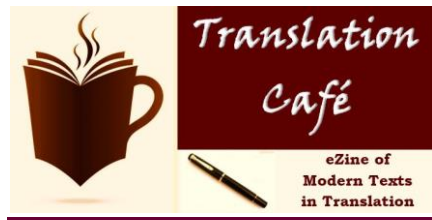
Al doilea motto al cărții, „Cel mai eficient medicament este iubirea” preluat din zicerile celebrului medic, alchimist și filosof elvețian, Paracelsus, pare a fi și deviza celor doi protagoniști ai romanului care experimentează în această călătorie o relație cu totul neobișnuită, plecând de la păstrarea castității fizice totale și ajungând, după o armonizare sufletească care le-a consolidat în primul rând prietenia, la un festin erotic, descris de autor într-un veritabil limbaj poetic (Goi sub duș, începu ceremonia unui cult primitive, sălbatic și pur...).

Fermentul magic al acestei relații, Maraia - o mică vrăjitoare, cum o numește autorul - devine, culmea, credibilă ca personaj tocmai prin faptul că este total atipică pentru tinerele de vârsta ei și din epoca actuală, este virgină când îl întâlnește pe Marti, se păstrează așa timp de 7 ani până la reîntâlnirea cu el pe care tot ea a programat-o, ia foarte în serios studiul structurii lacrimilor căruia i s-a dedicat, e o parteneră cu intuiție și inițiativă a detectivului criminalist în soluționarea crimelor

theme of the journey the idea of initiation. And it is true, because, after seven years of not seeing each other, Marti, now a detective, and Maraia, a chemist and...alchemist, preoccupied with the study of the structure of tears (a true personal, physical and spiritual imprint) make a journey that primarily initiates them into the almost magical course of their love. But the fantastic treks through Prague, Vienna, Amsterdam, through the settlements along the Rhine, through Basel and the meetings with local people, real or ghostly, like Bogumil, Hrabal, Kafka, Johann Strauss, father and son, Rembrandt (Harmen) give me the feeling that they actually represent the nostalgia for the familiar places and dear people of the author himself, a refined taster of wines, music, food and love, like his characters.

The second motto of the book, “The most effective medicine is love”, taken from the sayings of the famous Swiss doctor, alchemist and philosopher, Paracelsus, seems to be also the slogan of the two protagonists of the novel who experience a completely unusual relationship on this journey, starting from the preservation of total physical chastity and reaching, after a soul harmonization that primary strengthened their friendship, an erotic feast,

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

43

din Basel, iubește și este iubită de animale, chiar norișorii care îi însoțesc apariția sunt verosimili dacă ne gândim la „aburii” iubirii din ochii oricărui îndrăgostit. Amănuntul cu sărutul tatălui pus pe sânii ei relatat la prima întâlnire cu Marti mi se pare un „condiment” freudian adăugat de autor pentru a persifla clișeele psihanalizei, așa cum ia în derâdere, subtil, o mulțime de stereotipii (cifre magice, obsesia pentru numere pare a criminalului, România - țara lui Dracula etc.)

Interferarea planurilor și a tonalităților este o specialitate a lui Radu Țuculescu, cu rezultatul sigur: nu te plictisești citind romanul! Scriitorul, muzician ca formație, afirmă că „nu poți să cânti numai în Do major!”. Așa căși scoate personajele de sub vraja eroticăși le duce într-o aventurădetectivisticăîn tot capitolul 3 al romanului *Femeia de marțipan* - numit „Crime pe malul Rinului”, cu motto-ul potrivit pentru această parte, „Moartea este sfârșitul vieții, dar nu țelul acesteia” (Montaigne).

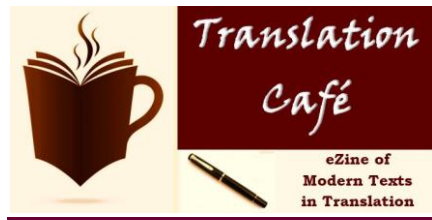
Criminalul în serie, Blândul Benn, un simplu animator de spectacole pentru copii, terorizat și abuzat în copilărie de o mătușă vicioasăși nemiloasă, ucide femei care seamănă cu aceasta și care încearcă să-l seducă, lăsându-le lângă cadavre câte 2 păpuși de marțipan hidoase, semănând cu abuzatoarea

described by the author in a truly poetic language (Naked under the shower, the ceremony of a primitive, wild and pure cult began...).

The magical ferment of this relationship, Maraia - a little witch, as the author names her - becomes, ironically, believable as a character precisely because she is totally atypical for young women her age and of the current era, she is a virgin when she meets Marti, she keeps it that way for 7 years until the reunion with him, which she also planned herself, she takes very seriously the study of the structure of tears to which she dedicated herself, she shows intuition and initiative when partnering the detective to solve the crimes in Basel, she loves and is loved by animals. Even the clouds that accompany her appearance are plausible if we think of the “vapors” of love in the eyes of any enamored person. The story of the father’s kiss on her breasts shared at the first meeting with Marti seems to me a pinch of Freudian “spice”, added by the author to parody the clichés of psychoanalysis, as he subtly mocks a lot of stereotypes (magic numbers, the criminal’s obsession with even numbers, Romania - the land of Dracula, etc.).

The interference of plans and the tonalities is a

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

44

lui.

Nu el este neapărat în atenția autorului ca personaj-cheie, acesta este mai degrabă un motiv pentru a descrie atmosfera fabuloasă din oraș din timpul carnavalului, discuțiile cu oamenii, spiritul prieteniei și al solidarității, admirația lui Radu Țuculescu pentru această a doua casă a lui care este Elveția. Scriitorul își iubește de-a dreptul personajele, cel mai mult, în opinia mea, pe cele care se numesc Basel și Rin: „Orașul e o explozie de lumini vesele amestecate cu umbre misterioase. Printre ele alunecă valurile fluviului, ca o poveste șoptită”.

De aceea nu conferă apariției acestui criminal în serie valențe înfricoșătoare, de thriller, ba chiar marțipanul, incriminat prin păpușile găsite la locul crimelor, găsește de cuviință să-l „reabiliteze”, dându-i altă semnificație: „Suntem două trupuri din pastă de migdale care se topesc cu o fantezie debordantă”.

Construcția narativă impecabilă oferă acea lejeritate pentru cititor, satisfacția că nu a făcut niciun efort în parcurgerea cărții.

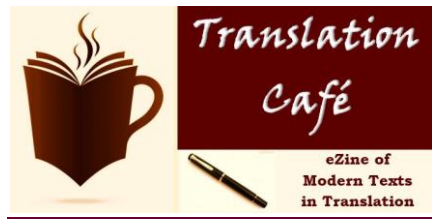
Roman cuceritor, scris de un experimentat romancier, *Femeia de marțipan* are șansele să devină un veritabil bestseller

speciality of Radu Țuculescu, with the sure result: you will not get bored reading the novel! The writer, musician by profession, states that “you can’t only sing in C major!”. So, he pulls his characters out from under their erotic spell and takes them on a detective adventure throughout Chapter 3 of the *The Marzipan Woman* novel – called “Crimes on the Shore of the Rhin”, with the appropriate motto for this part, “Death is the end of life, but not its purpose” (Montaigne).

The serial killer, Ben the Gentle, a simple entertainer of children’s shows, terrorized and abused as a child by a vicious and ruthless aunt, kills women who look like her and who try to seduce him, leaving near the bodies 2 hideous dolls of marzipan, resembling his abuser.

It is not necessarily him in the author’s attention as a key character, he is rather a reason to describe the fabulous atmosphere in the city during the carnival, the discussions with the people, the spirit of friendship and solidarity, Radu Țuculescu’s admiration for this second home of his, Switzerland. The writer truly loves his characters, and the ones he loves the most are, in my opinion, the ones called Basel and the Rhine. “The city is an explosion of cheerful lights mixed with mysterious shadows. The waves of the

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

în viitorul apropiat.

Radu Țuculescu - *Femeia de marțipan (roman, Ed. Polirom, 2020)*- text apărut revista Hyperion 1-2-3, 2022”

river slide between them, like a whispered story”.

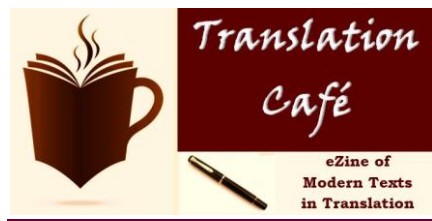
This is why he does not give the appearance of this serial killer scary valences, of thriller. He sees fit to “rehabilitate” even the marzipan, incriminated by the dolls found at the scene of the crimes, giving it another meaning: “We are two bodies made of almond paste that melt with an overflowing fantasy”.

The impeccable narrative construction provides that ease for the reader, the satisfaction of having made no effort to get through the book.

A captivating novel, written by an experienced novelist, *The Marzipan Woman* has the chance to become a true bestseller in the near future.

Radu Țuculescu - *The Marzipan Woman (novel, Polirom Publishing House, 2020)*- text appeared in the Hyperion magazine 1-2-3, 2022

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

46

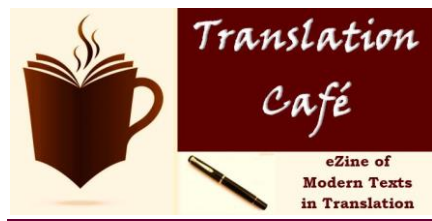
Timpul rotirii lor

După trei volume de poezie apărute „foc cu foc” într-un singur an – poezii extrase, evident, dintr-un mai vechi depozit afectiv, filtrate estetic și livrate scriitor –IldikoȘerban s-a așezat temeinic la scris proză, nelăsându-le cititorilor și criticilor

Their rotation time

After three volumes of poetry that appeared back-to-back in a single year – poems extracted, obviously, from an older affective repository, aesthetically filtered and brilliantly delivered – Ildiko Șerban set thoroughly to write

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

47

răgazul de a o plasa într-o categorie: poetă sau prozatoare.

Al doilea volum de proză, apărut tot așa, într-o secvență amestecată după primul volum, *Cuibul din păsări*, din 2021, își face deja drum spre cititori cu viteza vehiculului din titlu - *Trenul de zece și un sfert* (carte publicată ca premiu de proză al Editurii Colorama, Colecția Cercul Literar de la Cluj/proză în 2022, cu o prefață semnată de Mihaela Meravei).

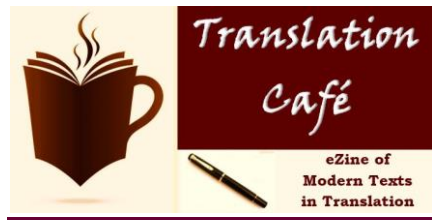
Într-un text de dimensiunile unei nuvele, cu un singur personaj complet, ajuns la acea conștiință superioară de sine, capabil să se scindeze în două voci, una feminină și una masculină, Ildiko Șerban își etalează profunda cunoaștere a sufletului omenesc, parcurge, prin monologul asistat și „ajustat” de propriul alter ego bărbătesc, povestea vieților reale a doi tineri frumoși, apropiați sentimental, dar din familii cu origini etnice diferite (unguri și români, care se urăsc, am putea zice, shakespearian, dacă modelul ardelenesc nu ar fi mai vechi). Acest „monolog la două voci” - evidențiat grafic în carte prin sublinierea în italice a gândurilor părții masculine - este obiectivat printr-un banal cuplu de colegi la o instituție de asistență socială, o șefă cu subalternul ei care, contrar obiceiului împământenit de ani de zile, de a citi o carte (și el de-a moțai) pe timpul serviciului de noapte, declanșează un adevărat iad al

prose, not leaving the readers or the critics enough time to place her in a category: poet or prose writer.

The second volume of prose, published in the same way, in a dizzying sequence after the first volume, *The bird's nest*, from 2021, is already making its way to the readers with the speed of the vehicle in the title - *The train at a quarter past ten* (book published as a recipient of a prose prize by Colorama Publishing House, The literary circle Collection from Cluj/ prose in 2022, with a preface signed by Mihaela Meravei).

In a text the size of a short story, with only one complete character, who has reached that higher self-awareness, capable of splitting into two voices, one female and one masculine, Ildiko Șerban displays her profound knowledge of the human soul and travels, through a monologue assisted and “adjusted” by her own male alter ego, the story of the real lives of two beautiful youngsters, emotionally close, but from families with different ethnic origins (Hungarians and Romanians, who hate each other in a Shakespearean way, we could say, if the Transylvanian way were not older). This “monologue with two voices” - highlighted graphically in the book by underlining in italics

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

48

confesiunilor. Totul pe fundalul urletului mării într-un decembrie geros - începutul poveștii celor doi tineri de altă dată - și a șuieratului trenului de „zece și un sfert” care punctează finalul dramatic al poveștii.

Între aceste borne de factură aproape romantică (natura participă și ea la exprimarea sentimentelor, viața tumultuoasă, iubirea pătimasă, moartea violentă) creația epică este la ea acasă, e adevărat, cu mici inserții poematice care îi sporesc farmecul.

Autoarea nu renunță, în numele „autenticității”, la măiestria literară, ceea ce o situează printre creatorii serioși, atenți la frumusețea arhitecturii textului lor: „*Era tot încremenită în poziția aia de gânditor. Părea că vorbește cu întunericul ce se ascunsese de lumina pală a becului de pe hol, întuneric care se ghemuise într-o penumbră pe perete, speriat ca și ea, căci brusc, așa o simțeam.*”

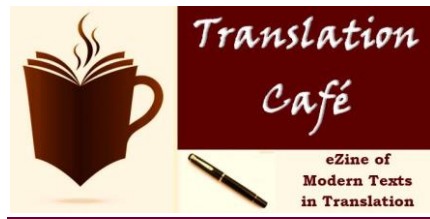
Cumințenia unei relații platonice între cei doi tineri - ea dintr-o comunitate maghiară și el român - care își fac planuri de viitor, naive și idilice, e amenințată nu atât de împotrivirea familiilor lor cât de patima unui al treilea personaj care poate muri la propriu din și pentru dragoste: „*Odată m am întâlnit cu Celia acolo. (...) Avea o rochiță de voal cu niște imprimeuri de maci.*

the thoughts of the male part - is objectified through an ordinary couple of colleagues at a social assistance institution, a boss and her employee. Dropping their custom established ages ago of reading a book (while the guy is actually dozing off) during night shift triggers a real hell of confessions. Everything happens against the background of the howling sea in a frosty December - the beginning of the story of the two young people from another time - and the whistle of the train at “*a quarter past ten*” that points out the story’s dramatic finale.

Between these almost romantic milestones (nature also participates in the expression of feelings, the tumultuous life, the passionate love, the violent death), the epic creation is at home, it’s true, with small poetic inserts that increase its charm.

The author does not renounce, in the name of “authenticity”, literary mastery, which places her among serious creators, attentive to the beauty of the architecture of their text: “*She was still frozen in that position of a thinker. It seemed as if she was talking to the darkness that had hidden itself from the pale light of the bulb in the hall, darkness that had crouched in a penumbra on the wall, scared as her, because*

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

49

Văd și acum roșul aprins al florilor aruncat pe un fond crem și cozile macilor imprimați pe rochie cum închideau adâncimea decolteului din care se vedeau foarte explicit sânii zglobii și bronzăți. Era tot pe tocuri, deși ulița satului nu avea trotuare. Atunci m-am gândit, iar, cu puțină invidie, recunosc, că are un mers de reginăși cumva înțelegeam de ce el caută în unele nopți secretul regalității ei.”

Din acest triumfi al unei iubiri dincolo de fire, fiecare dintre cei trei și-a ales calea: unul alege extincția fizică, un altul o viață fără niciun orizont, secătuită de orice speranță, iar personajul pe care-l întrupează însăși autoarea, se trezește purificat și bine „șlefuit” de toate întâmplările de un dramatism tulburător până la perfecțiunea unui diamant – acel eu sunt, căruia îi aflăm sfârșit, înțelesul: „Abia dupășuieratul trenului, peste ani, a început să doară timpul rotirii lor, dar la fiecare țipăt scos de fluierul vreunei locomotive, îi înțeleg și îi iert.”

Construcția acestei nuvele e ea însăși o provocare pentru cititor. Alternanța confesiunilor personajului căruia autoarea i-a predat în totalitate rolul de povestitor cu comentariile „dublului masculin” (într-un limbaj natural, sincer, nu lipsit de umor) are menirea de a ține treze atenția și palpitul de la prima până la ultima pagină a cărții.

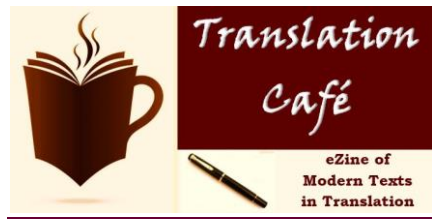
Fie că se va opri asupra temei străvechi a animozității

suddenly, I felt her like this.”

The prudence of a platonic relationship between the two young people – she from a Hungarian community and he from a Romanian one – who make naive and idyllic plans for the future, is threatened not so much by the opposition of their families as by the passion of a third character who can literally die from and for love: “Once I met Celia there. (...) She had a veil dress with poppy prints on. I can still see the bright red of the flowers thrown on a cream background and the stems of the poppies printed on the dress. These stems toned down the low-cut cleavage that exposed her flashy well-tanned breasts. She was still on heels, although the village street had no sidewalks. Then I thought, again, with a little envy, I admit, that she had the gait of a queen, and, somehow, I understood why he sought the secret of her royalty on some nights.”

From this triangle of unnatural love, each of the three chooses their own path: one chooses physical extinction, another a life without any horizon, drained of all hope, and the character that the author herself embodies, wakes up purified and well “polished” by all the events characterized by a disturbing drama to the perfection of a diamond – that “I am”, whose meaning she finally gleans: “It was only after the whistle of the train, years later, that their turn time began to

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

50

pecriterii etnice sau asupra destinelor unor ființe a căror singură vină a fost că au iubit prea mult, cititorul va privi **Trenul de zece și un sfert** ca pe o fantasmăîmblânzită, transformatăîntr-o cuceritoare poveste spusă de prozatoarea IldikoȘerban.

IldikoȘerban - *Trenul de zece și un sfert (roman, Editura Colorama, 2022, Colecția Cercul Literar de la Cluj/proză)*– text apărut în Revista ARCA nr.3, 2022

hurt, but with every screech of a locomotive's whistle, I understand and forgive them."

The construction of this short story is itself a challenge for the reader. The alternation between the confessions of the character to whom the author has completely handed over the role of storyteller and the comments of the "male double" (in a natural, honest, language that is not completely devoid of humor) is meant to keep the attention and excitement awake from the first to the last page of the book.

Whether dwelling on the centuries-old theme of ethnic animosity or the destinies of some beings whose only fault was that they loved too much, the reader will look at **The train at a quarter past ten** as a tamed phantasm, transformed into a captivating story told by the prose writer Ildiko Șerban.

Ildiko Șerban - *The train at a quarter past ten (novel, Colorama Publishing House, 2022, Literary Circle Collection from Cluj/prose)* – text appeared in ARCA magazine, no.3, 2022

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de **Tania Diniță**

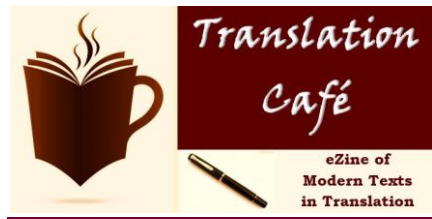
51

Bibliografie

Bibliography

Primary:

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

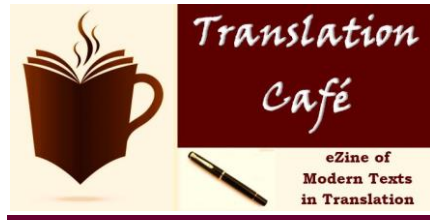
52

1. Poenaru Moldovan, Emilia, "Ce mai are de spus Mihai Mănuțiu", Acompaniament de peniță. Note de lectură, București: COLORAMA, 2021
2. Poenaru Moldovan, Emilia, "Pas spre interior", Acompaniament de peniță. Note de lectură, București: COLORAMA, 2021
3. Poenaru Moldovan, Emilia, "Neliniștea gardianului", Acompaniament de peniță. Note de lectură, București: COLORAMA, 2021
4. Poenaru Moldovan, Emilia, "Nu poți să cânti numai în Do Major", Hyperion 1-2-3, 2022
5. Poenaru Moldovan, Emilia, "Timpul rotirii lor", ARCA nr.3, 2022

Secondary:

1. Pecican, Ovidiu, Acompaniament de peniță. Note de lectură review, Colorama: Casa de editură, https://www.edituracolorama.ro/emilia-poenaru-moldovan-acompaniament-de-penita?manufacturer_id=13, Accessed 12 May 2024
2. "POENARU MOLDOVAN Emilia", UNIUNEA SCRITORILOR DIN ROMÂNIA Filiana CLUJ, https://www.uniunescriitorilor-filialacluj.ro/detalii_membrii_1155_POENARU-MOLDOVAN-Emilia-.html, Accessed 12 May 2024

Director
Lidia Vianu

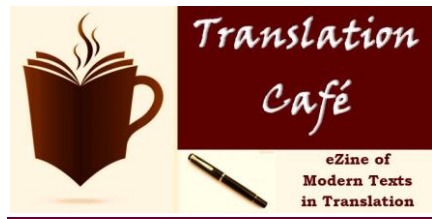
Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de **Tania Diniță**

53

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

54

Tania Diniță. Bio

Tania Diniță deține o diplomă de licență în Filologie și un master în Traducerea Textului Literar Contemporan de la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București. Studiile sale academice includ o pregătire aprofundată în limbile și literaturile engleză și olandeză. În prezent, lucrează ca recrutor în limba olandeză într-o companie multinațională.

În cadrul studiilor sale de masterat în Traducerea Textului Literar Contemporan (2022-2024), Tania a câștigat experiență practică printr-un stagiu de traducere cu LiterNet, axat pe traducerea din română în engleză, și a colaborat cu poeta engleză Caroline Carver la traducerea unor poezii din engleză în română.

Tania Diniță holds a bachelor's degree in Philology and a master's degree in the Translation of the Contemporary Literary Text from the Faculty of Foreign Languages and Literatures at the University of Bucharest. Her academic background includes extensive studies in both English and Dutch language and literature. Currently, she works as a Dutch language recruiter at a multinational corporation.

During her master's studies in the Translation of the Contemporary Literary Text (2022-2024), Tania gained practical experience through a translation internship with LiterNet, focusing on Romanian to English translation, and collaborated with English poet Caroline Carver on the translation of poetry from

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de **Tania Diniță**

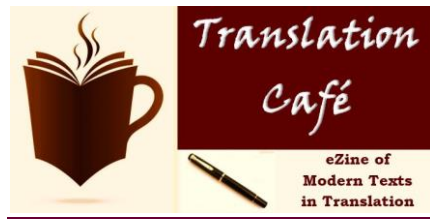
55

English to Romanian.

Marion Ashton

Director
Lidia Vianu

Nr 243
17 decembrie 2024

Emilia Poenaru Moldovan
Critică literară
Traducere de Tania Diniță

56

Marion Ashton este profesoară de limba engleză pensionată. Poeziile sale adesea explorează călătoriile între continente, concentrându-se pe mai mulți ani petrecuți în Houston, Texas. Dragostea ei pentru lumea naturală, în special pentru zonele de coastă, iese în evidență. A obținut o diplomă de master în Scriere Creativă de la Royal Holloway în 2010, fiind instruită de Andrew Motion și Jo Shapcott. A suferit de encefalită în 2011, afectându-i memoria – în mod special numele persoanelor. Nu a mai scris timp de câteva luni, dar, cu sprijinul familiei și al grupului de poezie din Louth, a reușit să se întoarcă la scris și să fie publicată. Poeziile sale au apărut într-o gamă largă de reviste și într-o antologie Cinnamon [Scorțișoară], împreună cu două colecții ale sale, 'The Threshold' [Pragul] (2018) și 'Between Continents' [Între Continente] (2021). O puteți găsi pe Twitter(X) @Memashma și, de asemenea, pe poetrypf.co.uk.

Marion Ashton is a retired English teacher. Her poems often feature travel between continents, homing in on several years spent in Houston, Texas. Her love of the natural world, particularly along coastlines, comes across vividly. She gained an MA in Creative Writing from Royal Holloway 2010, tutored by Andrew Motion and Jo Shapcott. She suffered encephalitis in 2011, affecting her memory – specifically names. She didn't write for many months, but with support from her family and the Louth poetry group got back to writing and being published. Her poems have appeared in a wide range of magazines and a Cinnamon anthology, along with her two collections 'The Threshold' 2018 and 'Between Continents' 2021. She can be found on Twitter(X) @Memashma and also on poetrypf.co.uk